

DIPLOMADOLGOZAT

Fogarasi Dóra

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

szakot gesztoráló intézet neve

Tájépítészet és kertművészet (MA)

mesterképzésiszak

Gyömöre településközpont szabadtérépítészeti fejlesztése

Belső konzulens: Doma-Tarcsányi Judit
mesteroktató

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:**

Kert- és Szabadtértervezési Tanszék,
Tájépítészeti, Településtervezési és
Díszkertészeti Intézet

Külső konzulens:

Készítette: Fogarasi Dóra

**Budapest
2024**

Tartalomjegyzék

1.	<i>Bevezetés</i>	5
2.	<i>Település bemutatása, elhelyezkedése</i>	6
2.1	Természeti adottságok.....	7
2.2	Lakosság, foglalkozások	7
2.3	Szolgáltatások, közintézmények	8
3.	<i>Gyömöre történelme</i>	11
3.1	Gyömöréhez tartozó puszták.....	11
3.2	Szőlőhegy	12
3.3	Vasút.....	13
3.4	Régészeti lelőhelyek.....	13
3.5	Műemlék.....	13
3.6	Helyi művi értékek.....	14
3.6.1	48-as emlékmű	14
3.6.2	Épületek	15
3.6.3	Esterházy kúria	15
3.6.4	Evangélikus templom és harangláb.....	16
3.6.5	Keresztény temető és kápolna.....	16
3.6.6	Iskola, oktatás	16
4.	<i>Vizsgálatok</i>	18
4.1	Térség működése.....	18
4.2	Katonai térképek elemzése	19
4.3	Domborzat	20
4.4	Vízrajz	20
4.5	Zöldfelülethálózat elemzés.....	21
4.6	Közlekedés, forgalom, áramlás	22
4.7	Közösségi terek.....	25
4.8	Jellemző utcakép, Arculat.....	25

4.9	Nagyléptékű értékek.....	26
4.10	Nagyléptékű konfliktusok.....	27
5.	Programterv	28
5.1	Fasor javaslata	28
5.2	Arculat, Pontszerű beavatkozások	29
5.2.1	Javaslataim utcák szerint	30
5.3	Vertikális design elemek	31
5.4	Településközpont, tervezési terület.....	33
5.4.1	Lehatárolás indoklása	33
5.5	Jelenlegi állapot bemutatása, értékelése	33
5.5.1	Értéktérkép elemzése	35
5.5.2	Konfliktus térkép elemzése.....	36
6.	Tervezési terület	37
6.1	Funkcióséma.....	37
6.2	Tematika	39
6.3	Logó	39
6.4	Koncepció.....	40
6.4.1	Tervezett épületek	42
6.4.2	Játszótér.....	44
6.4.3	Tinisarok.....	45
6.4.4	Játszható tér.....	45
6.4.5	Pihenő sarkok.....	45
6.4.6	Sétány	46
6.4.7	Berendezési tárgyak, tervezett objektum	47
6.4.8	Burkolatok.....	48
6.4.9	Tereprendezés és esővízkezelés	49
6.4.10	Karakter növények és növénykiültetési terv	50
6.4.11	Ütemezés, fenntartás	51
7.	Összefoglalás.....	53
8.	Irodalomjegyzék	54
9.	Ábrajegyzék.....	58

10.	<i>képjegyzék</i>	59
11.	<i>Térképjegyzék</i>	60

Mellékletek

Nyilatkozatok

Annotáció

1. BEVEZETÉS

A diplomamunkámban Gyömöre község környezetével és zöldfelülethálózatával foglalkoztam. A témaválasztás egyértelmű volt számomra, közel áll hozzám ez a falu, mert itt nőttem fel, itt töltöttem óvodás majd általános iskolás éveimet, így nagyon jó helyismerettel rendelkezem. A helyismeret mellett a jó kapcsolatok is sokat számítottak, édesanyám a település háziorvosa és alpolgármestere, a polgármester asszony pedig közeli barátja családomnak. Mindketten nagyon örültek, hogy ezt a települést választottam és készségesen rendelkezésemre álltak, minden kérdésemre választ kaptam tőlük.

Az alapképzésen a beporzóbarát városi zöldfelületekkel foglalkoztam, mely téma továbbra is nagyon érdekel és ebben a diplomamunkában is szerettem volna valamilyen szinten foglalkozni ezzel. Irányként a kortárs, növény és anyaghasználatában természetközeli, fenntartó és -beporzóbarát szemléletet jelöltem ki.

Munkám során foglalkoztam a település és környezetének vizsgálatával, értékelésével, majd a település zöldfelülethálózatával, végül meghatároztam a település központját, majd javaslatok készítése mellett koncepciótervet is készítettem. Számomra azért is nagyon izgalmas volt a feladat, mert tájépítész keze által érintetlen a terület, illetve érdekes volt a falusi léptékű tervezést megtapasztalni, mert az egyetemen erre még nem volt alkalmam.

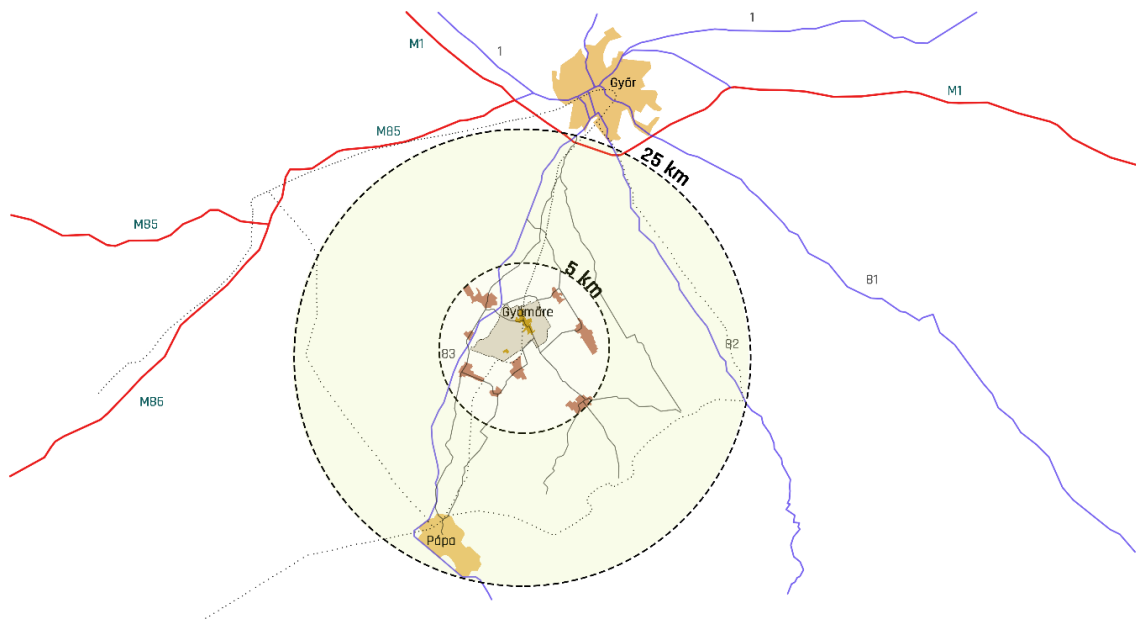
2. TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA, ELHELYEZKEDÉSE

1. ábra
Település elhelyezkedése az országon belül
Forrás: saját ábra

Gyömrő a Kisalföldön, a Marcal-Medence Pápa-Devecseri-síkjában található (INT-01). Ezen belül Győr-Moson-Sopron vármegyében (1. ábra), a Téti járásban, Sokorói dombság ölelésében, Győr és Pápa között nagyjából félúton helyezkedik el (2. ábra). Gépjárművel a 83-as gyorsforgalmi úton Győrtől mindössze 30 perc alatt, Pápától pedig 20 perc alatt érhető el. A Győrből Celldömölkig közlekedő vonattal szintén gyorsan és könnyedén megközelíthető kb. 30 perc utazási idővel, (INT-02). Közlekedési

alternatívaként igénybe vehetők a helyi buszjáratok, melyek behálózzák az egész térséget.

2. ábra
Település elhelyezkedése
Forrás: saját ábra

2.1 Természeti adottságok

A tájrészlet jellemző éghajlata mérsékelt száraz, az évi középhőmérséklet 9,5 és 10,0 °C között alakul. Domborzata az észak-nyugati és a középső részekben a legmagasabb, ebből és az éghajlati adottságokból adódóan a gabonafélék és a kapásnövények termesztésére a legalkalmasabb (Dövényi, 2010).

A csernozjom máig megfelelő termőközeget biztosít a mezőgazdasági művelést folytató gazdák számára, amelyhez az évi 580-620mm csapadékmennyiség is hozzájárul (Dövényi, 2010).

2.2 Lakosság, foglalkozások

A lakosság száma jelenleg 1197 fő, akiknek kb. 70%-a Győr városának ipari parkjaiban vannak foglalkoztatva (INT-07). Legnagyobb számban a győri Audi autógyár ad

munkahelyet az emberek számára, buszokkal biztosítva a munkába való eljutásukat. A helyben megtalálható közintézményeken, kereskedelmi, szolgáltató egységeken kívül, sokan foglalkoznak mezőgazdálkodással, ehhez kapcsolódóan szállítmányozással és a településhez kapcsolódó földek művelésével.

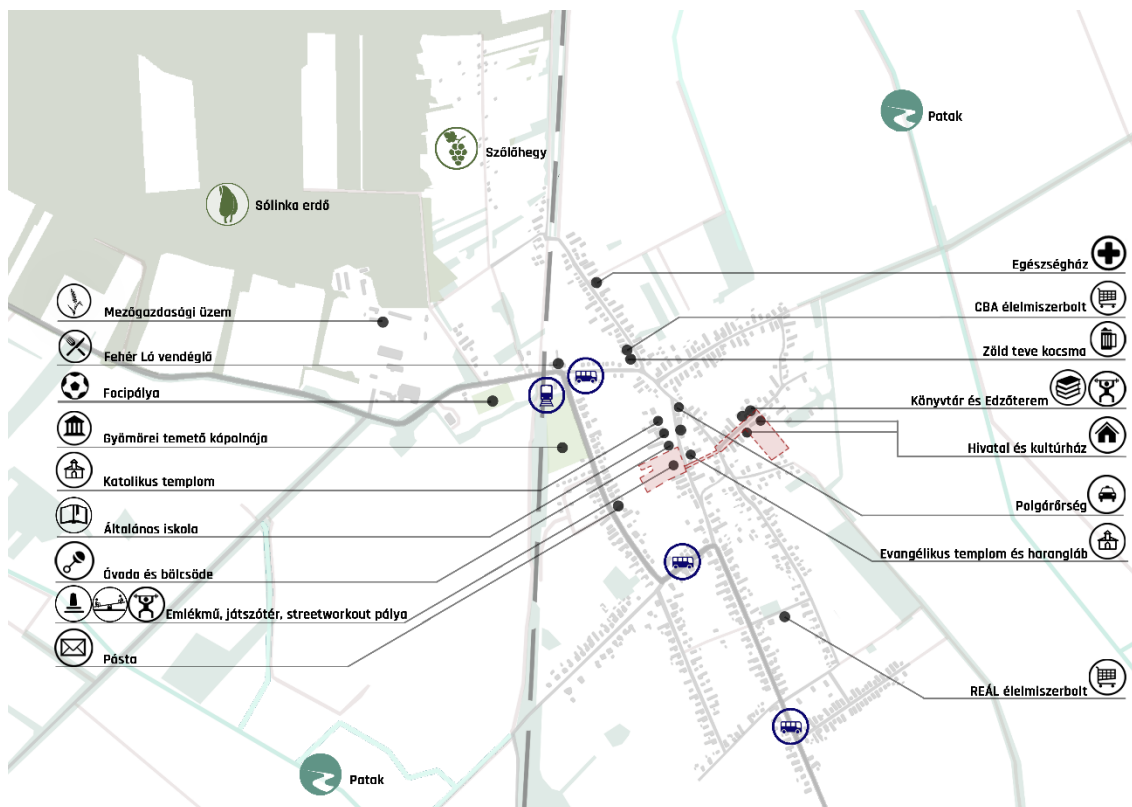
- Korfa adatok (INT-07):
 - Nemek közötti megoszlás:
 - Nő: 591 fő
 - Férfi: 606 fő
 - Korcsoportok:
 - 15 év alatti nő: 80 fő
 - 15-64 év közötti nő: 383 fő
 - 65 év és idősebb nő: 128 fő

 - 15 év alatti férfi: 107 fő
 - 15-64 év közötti férfi: 410 fő
 - 65 év és idősebb férfi: 89 fő

A korcsoportok számából jól kirajzolódik a stacioner vagy harang típusú korfa, ami növekvő idős populációt, tehát a falu öregedését mutatja. Az új 83-as gyorsforgalmi út megépülésével (INT11) azonban egyre több fiatal pár, család költözik Gyömörére, amitől a következő években akár jelentősen is megfordulhat a fiatalok és az idősek száma, ezáltal pedig a korfa típusa.

2.3 Szolgáltatások, közintézmények

A településen működik bölcsőde, óvoda és általános iskola is. A házi- és gyerekorvosi rendelés az egészségházban zajlik, mely jelenleg a legfrissebben átadott (2023 ősz) önkormányzati épület a faluban. A falu központjában található még a polgárőrség és a posta épülete is. A Szerecsennyel közösen hivatalt alkotó önkormányzat a kultúrház mellett található. (1. térkép)

1. térkép
Szolgáltatások
Forrás: saját térkép

A kultúrházban időszakosan előadások és rendezvények zajlanak, a hozzá tartozó kb. 9 hektáros udvar pedig közel 7 éve többek között a Toronyiránt vásári forgatagnak ad helyet. Ilyenkor a rendezvénysátor és a standok megtelnek a környék hazai alkotóival és általuk készített termékekkel. A kultúrházzal szemben található a könyvtár és a tervezés alatt álló új közösségi ház is (sz.k. 2024 május). A fogyatékkal élők számára a Baptista Szeretetszolgálathoz tartozó Mihálydy BorbálaTábita intézmény nyújt teljeskörű ellátást 2016 óta (INT-04) (Dr. Nagy, 2021, old.: 289).

Helyben a Coop és a Reál élelmiszerboltokban lehet bevásárolni, étkezni és italt fogyasztani pedig a Zöld teve presszóban és a Fehér ló vendéglőben van lehetőség. Az utóbbiban tekézni is lehet. A település központjától, a lehatárolt tervezési területtől gyalogosan minden fontos szolgáltatás maximum 20 perces sétára elérhető (2. térkép).

2. térkép
Szolgáltatások távolsága a lehatárolt területtől
Forrás: saját térkép

3. GYÖMÖRE TÖRTÉNELME

Gyömöre már az avar kor óta lakott hely, ugyanis, feltehetőleg az avar gyűrű idáig terjedt el, erre a régi feljegyzésekből származó két dülönévből következtethetünk: Gyürhát és Gyüroidal (Roland, 2018). Írott történelme kb. 650 éves, első okleveles említése az Anjukorból származik, Gemevrei Jakab földesúrnak címzett levélben Gemereo-ként hivatkoztak rá. (Dr. Nagy, 2021). 1594-ben a törökök elpusztították a teljes falut, 1619-ben lett újra lakható (Fekete, 1998). Az 1629. évi megyegyűlés jegyzőkönyvéből kiderül, hogy két Gyömörét különböztettek meg: Gyömörő-Várfalvát és Gyömörő-Nemesszert (Fekete, 1998), később a két falu területe egyesült és a 17. századi forrásokban már Gyömörőként emlegetik (INT-03), ebből következett a Gyömöre név.

3.1 Gyömöréhez tartozó puszták

Egykor Gyömörén több nemesi családnak volt birtoka, melyet a családok vezetéknévéről neveztek el; Csigipusztá, Várerdőpusztá (később Ilonkapusztá), Pálpusztá, Szalay-pusztá, Rigópusztá és Júlia major (Dr. Nagy, 2021, old.: 234). Ezek közül Csigipusztáról és Várerdőpusztáról vannak a legkorábbi, 16. századból származó feljegyzések (Dr. Nagy, 2021, old.: 220). A harmadik katonai felmérésen (1869-1887) Csigipusztát, Szalay-pusztát és Ilonkapusztát jelölték (INT-08). Pálpusztáról, Rigópusztáról és Júliamajorról 1906-tól vannak feljegyzések, azonban az 1950-60-as években Ilonkapusztán és Csigipusztán kívül az összes uradalom felszámolásra került (Dr. Nagy, 2021, old.: 235). Mindkét megmaradt pusztán épültek lakóházak és máig lakják ezeket a területeket, azonban Ilonkapusztán csak a víz és a villamos energia van bevezetve, Csigipusztához pedig csak a villamos energia ér el (INT-9). Ilonkapusztán kb. 45 fő lakik, a családi házakon kívül itt található a jelenleg magántulajdonban lévő, egykor Eszterházy kúria romos főépülete és gazdasági épületei (sz.k. 2024 június).

3.2 Szőlőhegy

Első írásos említése 1630-ban volt, a Győr vármegyei nemesi közgyűlési és törvénykezési jegyzőkönyvben (Dr. Nagy, 2021, old.: 237). A katonai térképek közül az 1819-1869-ben készült második katonai felmérésen jelenik meg először (INT-08). A területet mindig szőlőtermesztésre használták, ezt a feljegyzések és a katonai térképes jelölések is alátámasztják. 1810-ben hegymestere¹ is volt, Kovács Mihály személyében (Dr. Nagy, 2021, old.: 237). Később, 1834-ben pedig a feljegyzések szerint Tóth András hegypásztori² feladatokat látott el, ezt követően pedig csősz vigyázta a tulajdonosok értékeit (Dr. Nagy, 2021, old.: 237). Az 1800-as években a szőlőhegy mérete 59 hold volt, amin 97 tulajdonos osztozott (Dr. Nagy, 2021, old.: 237). Határait akácfák (*Robinia pseudoacacia*), árkok, ördögcérna (*Lycium barbarum*) és ajtók jelölték (Dr. Nagy, 2021, old.: 237). A „hegy” bejáratánál ebben az időszakban sorompó volt, gyalogosan forgóajtón lehetett bejutni, gyerekek számára azonban tilos volt a belépés (Dr. Nagy, 2021, old.: 237). A gazdák a szőlőn kívül gyümölcsfákat, málnát, feketeribizlit és bodzát is ültettek (Dr. Nagy, 2021, old.: 240). Ma már kevés parcellán foglalkoznak ténylegesen szőlőtermesztéssel, néhány felújított pincén kívül leginkább néhány lakó és lakatlan ház jellemzi a tájat (Dr. Nagy, 2021, old.: 240). Összesen 29 épület, köztük 4 nád/zsúpfedeleles pince maradt az egykor virágzó, szürettől hangos szőlőhegyben (Dr. Nagy, 2021, old.: 240).

A szőlőterülethez meggyes is tartozott, ahol ahogy a nevéből is lehet következtetni, gyümölcstermesztéssel foglalkoztak (Dr. Nagy, 2021, old.: 237). Területe háromszor akkora volt, mint a szőlőhegyé, ami jól látszik a 19. században készült kataszteri térképen (INT-08). A nagy kiterjedésű termesztő-gazdálkodó területet az 1871-ben elkészült vasútvonal szelte ketté (Dr. Nagy, 2021, old.: 293).

¹ „A szőlőterület birtokosai által választott vagy kinevezett tisztségviselő, aki a szőlőhegy és a szőlőművelés rendjét a különböző jogi és gazdasági szabályozók szerint, valamint az adott munkamegosztásban beosztott személyek közreműködésével biztosította és védte.” (Kecskés, dátum nélk.)

² „A hegypásztort valaha a szőlősgazdák fogadták meg. Dolga az volt, hogy őrizze a szőlőhegyet, a szőlőt, a pincéket, minden értéket, ami a hegyen van. Gyümölcs- és szőlőérés idején a hegyet éjjel és nappal is bejárta a hegypásztor, felügyelt tűzre, lopásra, verekedésre. Puskája is volt. [...] A hegypásztor az észlelt eseteket a hegybírónak jelentette, aki ítélkezett a vétkes fölött. Büntetés akár kalodába zárás is lehetett.” (Kámán, 2015)

3.3 Vasút

A Győrt és Szombathelyet összekötő vasútvonal egyik megállója Gyömöre-Nagyállomás volt, mely összforgalomra volt berendezve (Dr. Nagy, 2021, old.: 294). A forgalmat bonyolító vágány mellett voltak kerülő, rakodó és víztöltő vágányok is (Dr. Nagy, 2021, old.: 294). Erős forgalmat bonyolított le, a személyvonatok mellett gyorsvonatok is közlekedtek rajta valószínűleg ezért is történt, hogy a második világháborúban lebombázták (Dr. Nagy, 2021, old.: 294). A megállóhely messze volt a falu lakóinak, a később megépült Halipusztai megállót is beleértve, így 1936-ban átadták a Gyömöre-Vásártér megállót, ami azóta új nevén (Gyömöre-Tét) továbbra is a helyiek által napi szinten használt vasútállomás (Dr. Nagy, 2021, old.: 294).

3.4 Régészeti lelőhelyek

Jelentős történelmi emlékhelye nincs a településnek, néhány kőkorszakból származó szerszám (csiszolt kőeszköz), római pénzérme, honfoglaláskori sírlelet (lovasok öltözete, felszerelése) maradt fenn, melyek a Magyar Nemzeti Múzeum tulajdonába kerültek (Dr. Nagy, 2021, old.: 15). Egy gyömörei vonatkozású fibulát³ is őriznek, mely a vaskorból származik (Dr. Nagy, 2021, old.: 16).

3.5 Műemlék

A település egyetlen műemléke a falu legmagasabb pontján, a templomdombon található római katolikus templom (Dr. Nagy, 2021, old.: 242). Az Anjou-korban épült, mely a török hódoltság idején egy tűzvész következtében erősen megrongálódott (Dr. Nagy, 2021, old.: 242). A templom falai és tornya rossz állapotban, de megmaradtak, rendbehozására 1735 körül került sor (Dr. Nagy, 2021). 32 évvel később gróf Eszterházy Károly új templomot építtetett az előző helyére (Dr. Nagy, 2021). A barokk stílusú templom Fellner Jakab építész tervei alapján készült, Pauly Mihály építész közreműködésével (Dr. Nagy, 2021, old.: 244). Egyhajós, hosszúsága 37,8 méter, magassága (a kereszt tetejéig) 39 méter, alapterülete 543 m² (Dr. Nagy, 2021, old.: 244).

³ Márton Lajos: A műagyarhoni fibulák osztályozása. II. rész A halstatti kor fibulatypusai. Archeológiai Értesítő, 33. 1913. 204. o.

Főoltárral, mellékoltárral, szószékkal, kriptával rendelkezik (Dr. Nagy, 2021, old.: 250). Restaurálására, felújításra 1993-94-ben került sor, ekkor lecserélték a tetőszerkezetet, restaurálták a főoltárt, a szószéket és a keresztkutat (Dr. Nagy, 2021, old.: 251).

A bejárata mellett található a II. világháború hősi halottjainak emléktáblája, melyet a falu lakói közadakozásból készítettek 1990-ben (Dr. Nagy, 2021, old.: 187). A templomtól jobbra található a plébánia épülete, balra pedig az Angyalkert, melyben 2000 óta egy millenniumi emlékkereszt, mellette pedig Jézus szíve szobor áll (Dr. Nagy, 2021, old.: 252).

A templomban minden vasárnap mise várja a hívőket, karácsonyi időszakban a karácsonyi koncert, alkalomadtán esküvők helyszíne. (1. kép)

*1. kép
Katolikus templom
Forrás: Dr. Szalai Éva*

3.6 Helyi művi értékek

3.6.1 48-as emlékmű

A településen több helyi művi érték is található, köztük a település központjában, a Rákóczi utcában lévő 1848-49-es szabadságharc hősi halottjainak emléket állító emlékmű, melyet 2006-ban állítottak fel (Dr. Nagy, 2021, old.: 197).

3.6.2 Épületek

A településszerkezeti terven több épület is helyi művi értéként van jelölve, köztük az iskola, az evangélikus templom, a kápolna, a kultúrház, a könyvtár és a vasútállomás épülete is. Mindezek mellett a 18. században Gyömörén élt nemesi családok kúriái, köztük az Ilonkapusztán található Esterházy kúria is (Dr. Nagy, 2021, old.: 225).

3.6.3 Esterházy kúria

A helyiek által „kastélyként” emlegetett téglapépület az 1880-as években épült (Dr. Nagy, 2021, old.: 225). Az Esterházy család nagy háznak nevezte, melyben főként bérlők laktak, mert az uraság és családja csak ritkán látogatott ide (Dr. Nagy, 2021, old.: 226). A birtokhoz egykor egy park is tartozott, melyben a kertész gondozásában platánfák, rózsák és örökzöldek voltak (Dr. Nagy, 2021, old.: 225). A főépülethez egy hársfasor övezte sétány és tenispálya is kapcsolódott (Dr. Nagy, 2021, old.: 225). Különböző gazdasági épületek alkották a birtok további részét, melyek között volt tejház, tejhűtő szeszgyár, ló-tehén-ökör istálló és birka akol (Dr. Nagy, 2021, old.: 225). Az istállók közelében kaptak helyet a cselédlakások (Dr. Nagy, 2021). Az áramot saját maguk fejlesztették aggregátor segítségével (Dr. Nagy, 2021, old.: 225). A puszta lakossága nagyon változó volt, legtöbben (kb. 124 fő) az első világháború ideje alatt laktak (Dr. Nagy, 2021, old.: 228). A pusztai gyerekek Gyömörére jártak iskolába, ahogy ez még ma is így van (Dr. Nagy, 2021, old.: 226). A második világháború alatt az épületeket lerombolták, az állatokat és a gépeket elvitték, ezek elsősorban a téti gépállomás tulajdonába kerültek (Dr. Nagy, 2021, old.: 230). Az épületek a Vallás- és Köznevelési Minisztériumhoz kerültek, akik alsó tagozatos iskolát és óvodát alapítottak, melyek az 1960-as évekig működtek (Dr. Nagy, 2021, old.: 231).

2. kép
Esterházy kúria főépület
Forrás: saját kép

Később a főépületben lakatos üzem, a gazdasági épületekben csirkenevelde volt, majd végül a rendszerváltás után, egy német család magántulajdonába került, akik nem fejezték be a felújításokat (Dr. Nagy, 2021, old.: 233). A településszerkezeti térképen különleges területként, azon belül egészségügyi területként van megjelölve, mert a német tulajdonos kórházat szeretett volna benne létrehozni, azonban ez már nem fog megvalósulni (sz.k. június)

3.6.4 Evangélikus templom és harangláb

A harangláb az egyik nemesi családfő, Szalay Lajos emlékére lett felállítva 1938-ban családja vagyonából (Dr. Nagy, 2021, old.: 266). A Rózsa Ferenc utca 2. szám alatt lakó Ács Mihály telke elé került a harangláb és később a telke egy részére épült meg az evangélikus templom is 1948-ban Sándy Gyula tervei alapján (Dr. Nagy, 2021, old.: 267).

3.6.5 Keresztény temető és kápolna

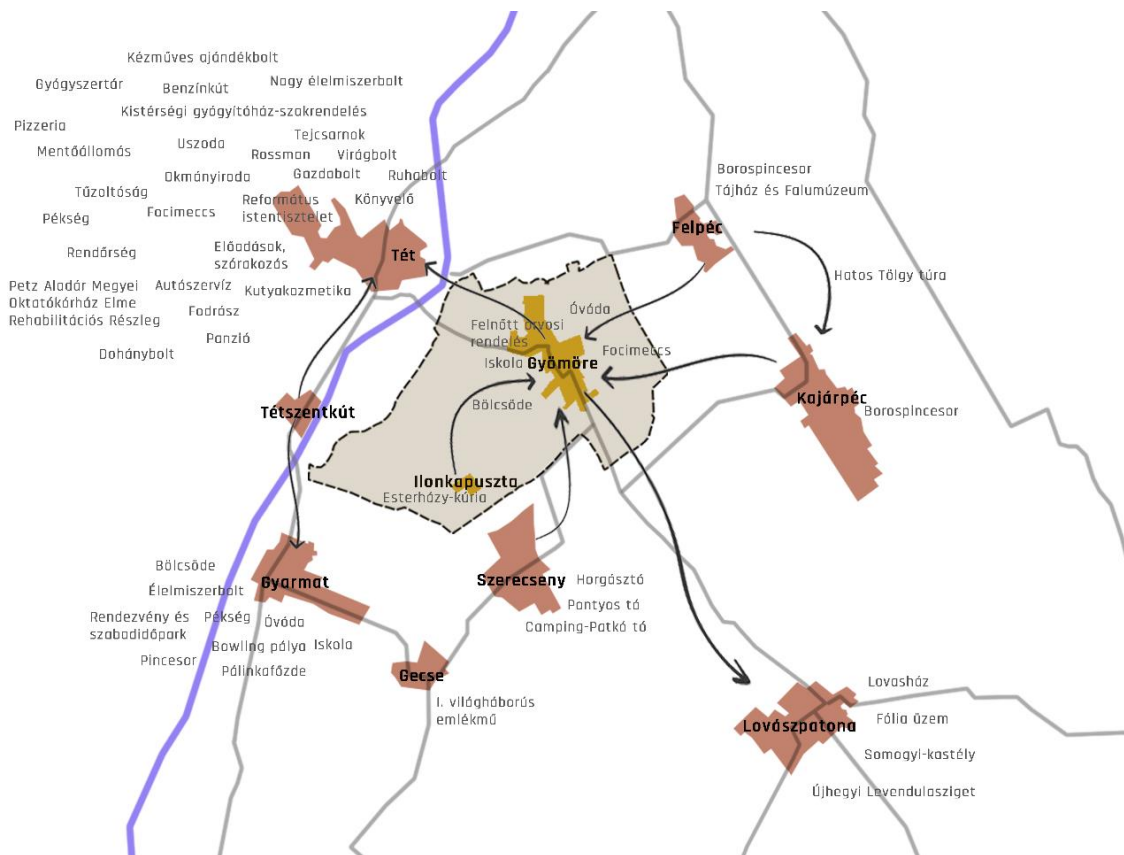
Gyömörén a hagyományoktól eltérően a temető nem a templom mellett található, hanem mögötte, a vasúti pályaudvar mellett (Dr. Nagy, 2021, old.: 270). A benne lévő kápolnát 1911-ben építették, majd 2012-ben újították fel (Dr. Nagy, 2021, old.: 270).

3.6.6 Iskola, oktatás

A mai iskola felső tagozatának épülete helyén először a Friedrich házaspár lakóháza állt, melyben 1931 után árvaház és zárda működött (Dr. Nagy, 2021, old.: 123). Az oktatás 1698-ban kezdődött meg Gyömörén az evangélikus gyülekezet iskolájában, mely 1803-ig működött (Dr. Nagy, 2021, old.: 278). A fentebb leírt kisebbségek, népcsoportok című szövegrészben már említettem az 1800-as években létrehozott, zsidók által létesített iskolát. 1823-ban gróf Esterházy Miklós új iskolát építtetett, majd 1869-ben épült fel az egy tantermes iskola, a mai alsó tagozatosok épülete helyén (Dr. Nagy, 2021, old.: 279). A katolikus népiskola 1898-ig működött, ezután épült fel helyére a kéttantermes állami iskola 1900-ban (Dr. Nagy, 2021, old.: 281). Az izrealita vallású gyerekek is itt tanultak, mert iskolájukat 1893-ban megszüntették (Dr. Nagy, 2021, old.: 281). Az épület az első világháború idején kiegészítő kórházként funkcionált (Dr. Nagy, 2021, old.: 282). 1920-ban harmadik tanteremmel bővült az egyre növekvő iskoláskorú gyerekek száma miatt (Dr. Nagy, 2021, old.: 282). Az oktatók a kezdetektől igyekeztek a legjobb tudásuk szerint tanítani és fejleszteni az oktatást, így a diákok eleinte ugyan a gazdaságban maradtak, azonban rövid időn belül egyre többen szerettek diplomát (Dr. Nagy, 2021, old.: 283).

1950-ben újra bővült a tantermek száma, az árvaház épületét tantermekre osztották, tanári szobát, szertárat és szolgálati lakást biztosítottak (Dr. Nagy, 2021, old.: 284). Így az alsósok és felsősök oktatása elkülönítve, két épületben zajlott és zajlik azóta is. A két épületet 2009-ben és 2010-ben újították fel, a felső tagozatosok épülete új szárnyakkal bővült és összekötötték a tornaterem épületével (Dr. Nagy, 2021, old.: 287). Az iskola mai nevét (Vitéz Hány László Általános Iskola) 1998-ban kapta, a gyömörei származású Hány László repülő őrnagy után, majd 2007-ben Győr Menti Települések Iskolatársulása lett (Dr. Nagy, 2021, old.: 289). Pár éve megalapították az Új Esély Tanodát, mely elsősorban a roma gyerekek felzárkózását segíti (Dr. Nagy, 2021, old.: 286).

4. VIZSGÁLATOK

3. térkép
Térség működése
Forrás: saját térkép

4.1 Térség működése

A Téli járás 2013-ban jött létre, székhelye jelenleg Tét város (INT-06). A járáshoz 13 község tartozik, közöttük Gyömöre, mely néhány évig körjegyzőségi székhely volt, azonban ez a jogintézmény a Mötv hatályba lépésével megszűnt és azóta közös önkormányzati hivatalnak hívják (INT-06) (Dr. Nagy, 2021). Ma Szerecsennel alkotnak közös önkormányzati hivatalt (Dr. Nagy, 2021).

A falu legszorosabb kapcsolata Téttel van, ami annak köszönhető, hogy sokan itt találtak munkahelyet és csak itt vannak a legközelebbi olyan szolgáltatások, mint például szakorvosi rendelő, benzinkút, drogéria, pékség, amelyeket a gyömöreiek gyakran

igénybe vesznek. Vészhelyzet esetén is Tétről érkezik a segítség, ideértve a mentőszolgálatot, a rendőrséget, a tűzoltókat és a katasztrófa védelmet is. (3. térkép)
A térségben bölcsőde csak Gyömörén érhető el, amely 2019 őszén nyílt meg a gyerekek számára (Dr. Nagy, 2021).

Felpécsről és Kajárpécsről a felső tagozatos diákok Gyömörére járnak át iskolabuszszal tanulni, és végül itt kapják meg a bizonyítványukat is. Szerecsenyről is van egy-két család, aki a Hány László Általános Iskolát választja.

Az újonnan megépült, 2023 októberében átadott 83-as gyorsforgalmi főútnak köszönhetően, Győr és Pápa nagyon gyorsan megközelíthetővé vált a főút közelében lakók számára (INT-11). Gyömöre elhelyezkedése ebből a szempontból az egyik legideálisabb, hiszen félúton helyezkedik el a két nagyváros között, így már most az egyik legvonzóbb településsé vált a városból vidékre költözni vágyók körében.

4.2 Katonai térképek elemzése

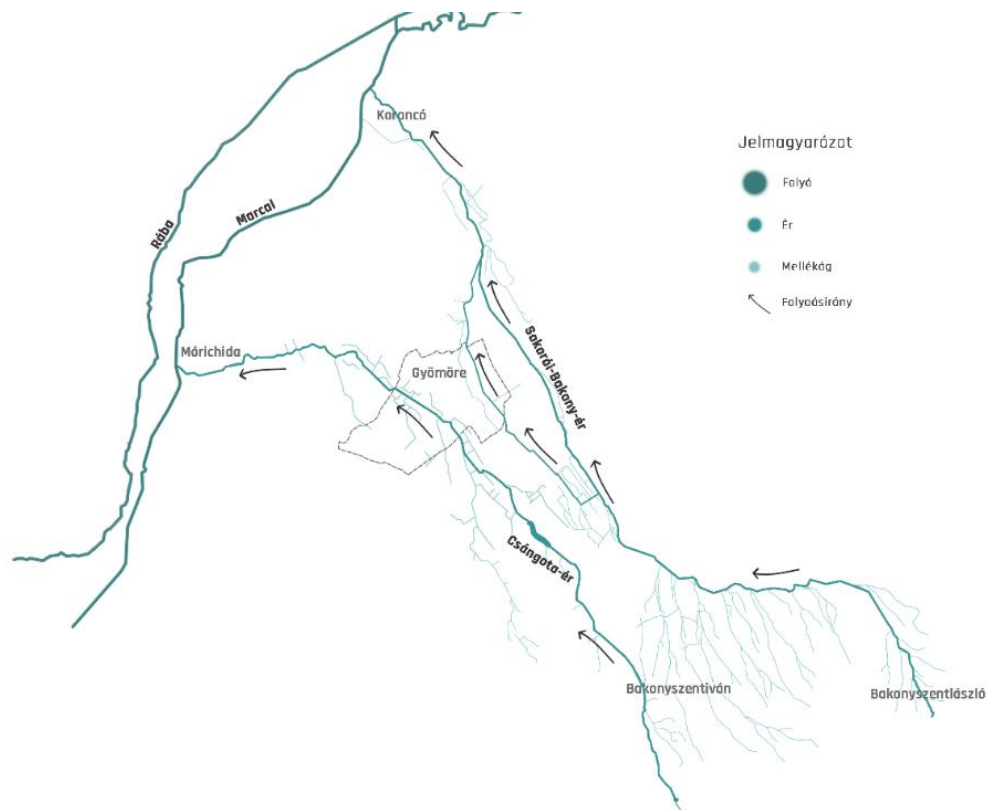
Az I. katonai térkép alapján megállapítható, hogy a lakóterületet délnyugaton és északon szántó, míg a délkeleti oldalon gyeppel vette körül. A 19. században jelent meg a területészaknyugati részén a Szőlőhegy, melyet egy földút szel két táblára. A II. katonai térképen jól látható az 1871-ben épült Győr-Szombathely vasútvonal. Ipar- és gazdasági terület az 1984-1991-es topográfiai térképen látható, ahol magtárolással és szárítással foglalkoznak (INT-05). A topológiai térkép és az ürfelvétel szerint még a 21. században is a tájrészlet legjellemzőbb területhasználata a mező- és szőlő gazdálkodás a délnyugati és északi részekén.

A térképes területhasználati elemzésből kiderül, hogy a Gyömörei tájrészleten a tájváltozást aktuálisan meghatározó domináns folyamatok a következők:

- A lakóterület dinamikus növekedése az elmúlt évtizedekben jelentős.
- A gyepterület fokozatos csökkenése, amely az állatállomány csökkenésével és az állattenyésztés háttérbe szorulásával hozható párhuzamba.
- A szántóterületek jelentős növekedése, majd az utóbbi évtizedekben fokozatos csökkenése jellemző, ami a lakóterület- és a városi munkalehetőségek növekedésének tudható be.

4.3 Domborzat

A falu legmagasabb pontja mai napig a templomdomb, mely 145,52 m (Balti) tengerszintfeletti magassággal rendelkezik (Dr. Nagy, 2021, old.: 14). Ezzel szemben a legalacsonyabb pontja a Dózsa György utcában van, ami 125,10 m (Dr. Nagy, 2021, old.: 14). Tehát nincs túl jelentős magasságkülönbség a település területén, mindössze 21,1 m (Dr. Nagy, 2021, old.: 14).

4. térkép
Vízrajz
Forrás: saját térkép

4.4 Vízrajz

A területen két Bakonyból érkező patak csörgedezik (4. térkép). A Bakonyszentivánból eredő Csángota-ér, mely Mórchidánál folyik bele a Marcal folyóba és a Bakonyszentlászlóról eredő Sokorói-Bakony-ér, amely Koroncónál éri el ugyanazon vízgyűjtőt (4. térkép). Egykor mindkét vízfolyásnak jelentős vízhozama volt, ma már ez mindössze nagy esőzések, vagy erős havazást követő hóolvadás után következik be (Dr. Nagy, 2021, old.: 14). A falu lakói a Csángota-ért kanálisként nevezik, és a kettő közül

leginkább ezt a patakot látogatják, aminek az az oka, hogy két pontján is van mesterséges, kiszélesített medre, ami az így létrejövő szélesebb víztükrével vonzóbbá teszi az ott tartózkodást. Hétvégén a környéken lakók, iskola után a gyerekek egyik leglátogatottabb helye. Sokan kerékpárral, gyalogosan és- vagy kutyát sétáltatva látogatják meg. A téli időszakban, amikor fagy van, néhányan korcsolyázásra is kihasználják a patak nyújtotta jeges vízfelszín lehetőségét. Az élővilág azonban erősen fajszegény, néhány kisebb hal, rovarfaj, békák és vadkacsák élőhelye (Dr. Nagy, 2021, old.: 14). Növényvilága leginkább nádasból (*Phragmites australis*), gyékényesből (*Typha angustifolia*), moszat- és algafélékből áll.

4.5 Zöldfelülethálózat elemzés

A terület zöldfelület hálózata erdőfoltokból, nagy kiterjedésű, összefüggő szántóterületekből és az ezeket összekötő ökológiai folyosókból áll (5. térkép). Jelentős, többszázéves erdőállomány sajnos sosem jellemezte Gyömörét. Az erdőket csertölgy (*Quercus cerris*), akác (*Robinia pseudoacacia*), fekete fenyő (*Pinus nigra*) és nyárerdő (*Populus alba*, *Populus nigra*) alkotja (Dr. Nagy, 2021, old.: 15). A nébih erdőtérképéből kiderül, hogy a Gyömöréhez tartozó erdők vegyes és magántulajdonban lévő vágásos besorolásúak, azonban faanyagtermelést nem szolgálnak (INT-10). A közigazgatási határvonal délnyugati csücskében lévő foltok nagy mértékben tűzveszélyesek (INT-10). Az erdőket látogatják a helyiek, kirándulás, kutyasétáltatás, biciklizés céljára. Az iskolásokat, óvodásokat minden évben lovaskocsival viszik ki az Ilonkapusza környéki erdőbe, ahol májusfát választanak, szemetet szednek vagy játékos-tematikus kiránduláson vesznek részt, ezáltal megismerve az erdőt és élővilágát. Az események tábortűz gyújtással és szalonnasütéssel zárulnak.

Fasor nem található Gyömöre közigazgatási határán belül, melyre a régmúltban csak az Esterházy kúriához vezető platán fasor volt kivételes példa. Ennek valószínűleg fő oka az önkormányzat anyagi helyzete és az, hogy a közműveket nem az úttestek alá, hanem az utak menti zöldsávok alá tervezték. A közművek áttervezése, átalakítása nagyon költséges, így a közeljövőben nem valószínű, hogy hosszú életű, magasra, terebélyesre növő fasort ültetnének. A helyzetet az sem segíti, hogy a légvezetékek behálózzák szinte az egész települést, ami alá csak alacsony fasort lehet tervezni.

A szántóföldeken búzát, árpát, kukoricát, napraforgót, vörösherét ültetnek. Felső-pannonkori részén kavicsos váztalaj, a patakok mentén öntéstalaj, egyéb részletein pedig barna erdőtalaj rejlik (Roland, 2018). A szántók mentén létrejött ökológiai folyosók leginkább a patakok nyomvonalán alakultak ki, ezekben a zöldsávokban jellemző az akác (*Robinia pseudoacacia*) és a nyárfa (*Populus alba*) jelenléte. A településen két temető (izraelita és keresztény), illetve egy sportcélú terület található.

5. térkép
Zöldfelülethálózat
Forrás: saját térkép

4.6 Közlekedés, forgalom, áramlás

A legnagyobb autóforgalmat Tét irányából haladva a Gyömörei út, Széchenyi utca, Martinovics utca, Petőfi utca és a Rákóczi utca bonyolítja Lovászpata felé (6. térkép). Ez a térképen pirossal jelzett nyomvonal köti össze a buszmegállót és a vasúti megállót is (6. térkép). A narancssárgával jelölt utak másodrendűek, ezeket leginkább a falu lakói használják napi szinten (6. térkép). A vonatok hétköznap és hétvégén óránként, a buszok leginkább délelőtt közlekednek gyakrabban, míg késődélután csak néhányat lehet igénybe

venni. A település útjai jó állapotban vannak, viszont a településről kifelé haladva egyre gyengül a minőségük.

A gyalogos közlekedés leginkább a falu központjában erős, illetve az egészségházhoz és vasúthoz vezető utakat használják napi szinten. Itt is narancssárga színnel jelöltem a kevesebbet használt utakat, melyek a hétvégi útvonalakat rajzolják ki leginkább, amikor az emberek kimozdulnak és akár futva, kutyát sétáltatva mennek a patakokat, erdőket meglátogatni. (7. térkép)

6. térkép
Áramlás, autóforgalom
Forrás: saját térkép

7. térkép
 Áramlás, gyalogos forgalom
 Forrás: saját térkép

4.7 Közösségi terek

A lakók által használt szabadterek a focipálya, a játszótér és a kultúrház udvara. Ezek közül a játszótérrel használják leggyakrabban, a focipályát hétvégi mérkőzések alkalmával látogatják, a kultúrház udvarát pedig események, rendezvények során. (8. térkép)

8. térkép
Közösségi terek
Forrás: saját térkép

4.8 Jellemző utcakép, Arculat

Az utcák arculatát légvezetékek, a főút mentén széles zöldsávok, keskeny utak és kádárkockás épületek jellemzik. Az irányultságot, tengelyt meghatározó, erős karaktert adó sorfák látványa nagyon hiányzik, egynyári, évelő kiültetésekkel csak néhány ház esetében találkozhatunk. Az utak menti zöldsávok fenntartása a tavasztól ősziig tartó gyep kaszálásából áll. A járdák állapota megfelelő, a település utcáira az egyoldalas járda jellemző. Zebra, közlekedési lámpa, sebességmérő tábla/ kamera egyáltalán nincs, mivel ennyire nem forgalmas még a településen áthaladó főútvonal sem. A falvakra jellemző

gumiabroncs újra felhasználása itt is megmutatkozik, egyes kereszteződésekben, óvodában, lakóházak előtt, növényeket ültetnek a színesre festett abroncsokba. A buszmegállók állapota nem megfelelő, a három közül csak az egyik esetben van fedett várakozóhely, a Petőfi utcában pedig ki sincs építve a megállóhely. Az utcabútorok, mint például információs táblák, utcatáblák, padok megjelenése nem egységes, dizájnjuk, anyaghasználatuk, színviláguk nem illeszkedik sem egymáshoz sem pedig a környezethez.

4.9 Nagyléptékű értékek

Tájépítészeti szempontból értékesnek tartom az erdőfoltokat, azok bejárhatóságát, a Csángota-ér megközelíthetőségét és a térképen jelölt kilátási pontokat, melyekről jól belátható a környező táj és egyes pontokról a település felé visszanézve a templom tornya is. (9. térkép)

Épületek közül a szőlőhegyben lévő régi nádfedeles pincék, az Ilonkapusztán álló kúria, melyekben rengeteg lehetőség rejlik. A településszerkezeti terven megjelölt helyi védett és műemléki épületek közül értékesnek találtam a templomokat, a kultúrház és a konditerem épületét. A falu méretéhez képest sok kereszt (7 db) található a településen, melyek a templom környékén, utak kereszteződésében, temetőben találhatók. Ezekhez régen körmenet is kapcsolódott, ilyen volt például a búzaszentelő körmenet; illetve imádkozó és pihenőhelyként funkcionáltak (Dr. Nagy, 2021, old.: 271). Épített elemek közül a 48-as emlékmű és a templomhoz vezető lépcsősort is kiemelném.

9. térkép
Értéktérkép
Forrás: saját térkép

4.10 Nagyléptékű konfliktusok

Meglátásom szerint kevés olyan szabadtér van, amit az emberek valamilyen formában használni tudnak napközben, vagy akár hétvégén, rekreáció céljából. A gyalogosok által legtöbbet használt útvonalak által létrejött csomópontokban nincsenek leülési lehetőségek. A patakhhoz vezető utak, a patak környezete nincs megfelelően kialakítva, kezelve, fenntartva. Hiányzik a leülési lehetőség, tűzrakóhely, árnyékot adó fa. Illetve a két megközelítési pont között nincs átjárhatóság biztosítva, itt sajnos nem lehet a patak mentén végig sétálni. A meder fenntartási hiányossága miatt itt-ott szukcessziós folyamatok indultak el, ami csökkenti a használható partszakaszok hosszát. Az erdőket is sokan látogatják, de nincs kihelyezve szeméttároló sem, az eldobott hulladéokra pedig az a megoldás, hogy az iskolások, tanárok, önkéntesek szedik össze minden évben az iskola szervezésével.

A berendezési tárgyak, utcabútorok arculata nem egységes. Nincs a falura jellemző, egyedi, karaktert adó elem, amely meghatározná a település arculatát és szebbé tenné az utcaképet, ezáltal pedig jobb hangulatot teremtené az ott lakók körében. A település központ nem egyértelmű azok számára, akik először járnak Gyömörén, nagyon kevés a fiatalokat is megszólító közösségkovácsoló tér, program.

5. PROGRAMTERV

Diplomamunkámban a település és környezetének átfogó elemzése, majd az értékek és problémák megfogalmazása, azok tanulságainak koncepcióba illesztése után, három léptékben szeretnék javaslatokat tenni. A legnagyobb mértékű beavatkozásoktól kezdve egészen a legkisebb pontszerű részletekig, melyek megvalósulása nagyban elősegítené a falu fejlődését, hiszen vonzóbbá és használhatóbbá tennék azt, mind a jelenlegi- és jövőendőbeli lakosok, mind pedig a turisták számára.

5.1 Fasor javaslata

Az előző, vizsgálatok című fejezetben, azon belül a zöldfelülethálózat elemzés szövegrészben átfogóan elemeztem a település zöldfelület hálózatát, melynek egyik legfontosabb konklúziója a fasor hiánya. Ahogy a vizsgálati részben már említettem, a közművek sajnos az utak menti zóldsávokban helyezkednek el, illetve rengeteg a felső légvezeték, amelyek nagyban megnehezítik a fasor kialakítását.

Rövidtávú javaslatom a település fő útján fasor telepítése a közművek védőtávolságainak és a légvezetékek által meghatározott maximális fa magasság figyelembevételével, illetve az általam választott egyedek alkalmazásával. Hosszútávú javaslatom a közművek utak alá rendezése és a légvezetékek megszüntetése annak érdekében, hogy minél magasabb, terebélyesebb ezáltal pedig strapabíróbb és hosszabb életű egyedeket lehessen ültetni természetesen azokban az utcákban, ahol van erre megfelelő tér.

Első lépésként megvizsgáltam a település utcáinak növényállomány színtezettségét, melyen jól látható, hogy vannak olyan utcák és utca szakaszok, ahonnan nemcsak a fák, hanem a cserjék is hiányoznak. Fasor pedig jelenleg nem található a településen, vagy annak környezetében.

A rövidtávú javaslatához az E-közmű oldaláról származó nyilvános adatok alapján berajzoltam a közművek helyét, azok védőtávolságát, illetve a légvezetéseket. Az így kapott üres helyekre rajzoltam be a kisebb-nagyobb fák lehetséges helyét. A Rákóczi Ferenc utcában és a Petőfi Sándor utcában leginkább 4-6 méter lombkorona átmérőjű egyedek férnek el, a Martinovics Ignác utcában, a kisebb fajták mellett, a temető előtt

(ahol nincs légvezeték) akár 8-10 méter széles lombkorona átmérővel rendelkező fák is helyet kaphatnak. Az általam választott fajtákat a mellékletként csatolt táblázatban foglaltam össze. A Zöld infrastruktúra füzetek 4.: Városi fák és közművek kapcsolata című online elérhető tervezési útmutatót és a Közterületi sorfák jegyzékét használtam fel a fajták kiválasztásához. Arra törekedtem, hogy minél hosszabb lombtartású klímafákat válasszak, melyek hosszú életűek, szárazságtűrők, betegségekkel szemben ellenállóak vagy az eddigi tapasztalatok alapján nem jelentek meg rajtuk kártevők. Figyelembe vettem a talajadottságokat, a fenntartási igényeket, illetve a rendelkezésre álló teret. Leginkább kerekded, lapított gömb és kúpos alakú egyedeket választottam. A *Crataegus x mordenensis* fajtákat és a *Sorbus decipientiformis* 'Vállust' főként az ehető termésük miatt választottam, így erősítve az ökoszisztémát és táplálékot szolgáltatva a madarak számára. A *Pyrus pyraster* 'Bihar' egyébként kedvelt fészekrakóhely. Két fajta kivételével mindegyik szép őszi lombszínnel rendelkezik.

A tervezési területhez kapcsolódó sétányhoz is terveztem egy fasort, melyhez a Ginkgo biloba 'Kitsi' fajtát választottam. Mindenképpen egy olyan fajtát szerettem volna választani, ami nem szerepel a főút menti fasor listájában, ezzel is kiemelve a sétányt. A további tényezőket a koncepció bemutatásánál fogom ismertetni bővebben.

5.2 Arculat, Pontszerű beavatkozások

A vizsgálati anyagrészben már többször említettem a település jelenlegi arculatára vonatkozó megfigyeléseimet. Az arculat javítása érdekében javaslom az általam választott egységes utcabútorok, kandeláberek, berendezési tárgyak alkalmazását az egész településre nézve. Továbbá nem javaslom a színezett, növényvel beültetett gumiabronsok használatát, mert anyagában és minőségében sem illeszkedik a környezethez, illetve az általam választott termékcsaládhoz és rontja azok megjelenését.

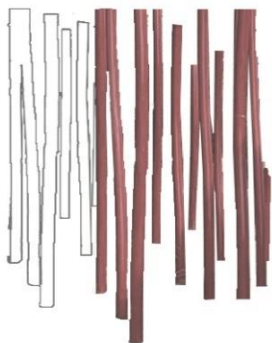
A vizsgálatok során tájépítész szemmel is végig járva a települést, kirajzolódtak azok a teresedések, melyek önkormányzati tulajdonban állnak, de nincsenek kihasználva és leginkább kaszált gyepfelületként jelennek meg. Ezekre a területekre szeretnék évelőkiültetést, vadvirágos magkeverék elszórását és egységes utcabútorok kihelyezését javasolni.

5.2.1 Javaslataim utcák szerint

- A Széchenyi István utcában, a vasútnál található kereszteződés melletti zöldfelületen vadvirágos magkeverék vetése.
- Az Arany János utca és a Vasút utca kereszteződésénél lévő kereszt környezetének rendezése, vadvirágos magkeverék vetésével, Grijsen- Pure Eco single seat with backrest típusú támlás pad és Grijsen- Quadrat Eco 70 típusú hulladékgyűjtő kihelyezésével.
- A Vörösmarty Mihály utca végében található kereszt körüli ágyás beültetése évelő növényekkel.
- Dózsa György utca 6. és 8. házszerű lakóházak közötti zöldterületen vadvirágos magkeverék vetése, Grijsen- Pure Eco single seat with backrest típusú támlás pad és Grijsen- Quadrat Eco 70 típusú hulladékgyűjtő kihelyezése.
- A Jókai Mór utca és a Móricz Zsigmond utca kereszteződésénél lévő nagy gyepes területre Grijsen-Pure Eco picnic set II típusú piknik szettek, Grijsen- Quadrat Eco 70 típusú hulladékgyűjtő és rovarhotel kihelyezése.
- A Petőfi Sándor utca és a Rákóczi Ferenc utca kereszteződésénél lévő kereszt környezeti rendezése a mögötte lévő sövény nyírásával, a körülötte lévő kerítés eltávolításával és évelőkiültetés kialakításával. Grijsen- Pure Eco single seat with backrest típusú támlás pad és Grijsen- Quadrat Eco 70 típusú hulladékgyűjtő kihelyezése.
- Petőfi Sándor utcában lévő buszmegállókhöz megfelelő megállóhely kialakítása, fedett beállóval.
- A Széchenyi István utcában, a vasútnál található buszmegállókhöz megfelelő megállóhely kialakítása, fedett beállóval.
- A Rákóczi Ferenc utca és a Kossuth Lajos utca kereszteződésénél található buszmegálló beállójának cseréje, a közelében található kereszthez Grijsen- Pure Eco single seat with backrest típusú támlás pad és Grijsen- Quadrat Eco 70 típusú hulladékgyűjtő kihelyezése.

5.3 Vertikális design elemek

A parkban, a település főútja és a parkhoz kapcsolódó utcák mentén pirosra festett, szíjacsmart akác oszlopokat helyeztem el kisebb-nagyobb csoportokban (3. ábra). Ezzel főként a főút mentén közlekedők figyelmét szeretném felkelteni és beirányítani őket a település központjába (4. ábra). Emellett pedig egy egyedi, érdekes karaktert, ritmust adnak a településnek. A piros színt nem véletlenül választottam, egy meleg, élénk szín, mely megállásra készlet és figyelemfelkeltő hatású, melyek tervezői szempontok is egyben. Emellett komplementere a zöldnek, így nem elnyomják, hanem kiemelik egymást. A burkolatok, berendezési tárgyak tekintetében visszafogott, natúr színeket alkalmaztam, a barna és a szürke árnyalataiban, melyek jó kiegészítő színei a nagyon karakteres zöld és piros színeknek. Céloom a figyelemfelkeltés és az irány kijelölése, a főúton elhelyezett oszlopcsoportokkal a településen áthaladók figyelmét szeretném felkelteni és beinvitálni a központba, a park területére (4. ábra). Mindemellett az itt lakók számára is egy érdekes plusz játékos funkció az oszlopcsoportok egymással való kommunikációs lehetősége. Ez úgy működik, hogy minden oszlopcsoportban van egy olyan oszlop, amin egy hangszóró és gombok segítségével fényjelzést lehet küldeni és beszélgetni egymással. A beszélő kiválaszthatja melyik oszlopcsoporttal szeretne kapcsolatba lépni, majd a kiválasztott csoport megfelelő oszlopán kigyullad egy lámpa, így jelezve a kapcsolódási szándékot. Ezután ugyanúgy, ahogy egy walkie-talkie-val tennénk, lehet beszélgetni egymással. Az oszlopok jelenléte lehet állandó jellegű, de először egy egyszeri kísérleti jellegű kialakítását ajánlom a használat és az érdeklődés monitorozásával.

3. ábra
Piros akác oszlopok
Forrás: saját ábra

4. ábra
Vertikális design elemek helye
Forrás: saját ábra

5.4 Településközpont, tervezési terület

5.4.1 Lehatárolás indoklása

Az általam lehatárolt tervezési terület a település „központjában” található. Mivel itt található az iskolaépületek, óvoda, bölcsőde, templomok, közösségi épületek, ezért diplomámban a település ezen részét jelöltem központnak, így a továbbiakban ezt a megnevezést fogom alkalmazni. Az óvoda mellett egy hatalmas, csekély mértékben kihasznált terület található, melyben úgy vélem rengeteg lehetőség rejlik. Ehhez hozzávettem a kultúrházhoz vezető utat, magát az épületet és annak udvarát is, mert meglátásom szerint a közösség által használt szabadterek és épületek határozzák meg a település központját. Ez a két szinte üres tér (kultúrház udvara és az óvoda melletti önkormányzati terület) nagy tájépítészeti potenciállal bíró önkormányzati területek. A falu fő használatú közösségi tereivé válhatnának, ezáltal pedig találkozó pontok, a gyerekeknek-fiataloknak iskolán kívüli játszóhelyek, mindemellett zsúrok, fesztiválok közösségi programok, rendezvények kiváló helyszínéül szolgálnának. A teljes lehatárolt terület kb. 3 hektár, ebből az óvoda melletti terület 1,24 ha, a kultúrház udvara pedig 1,2 ha. A felső rész lehatárolását a településszerkezeti terv alapján határoltam le, melyben minden telekrész településközponti vegyes területként van megjelölve. Azonban a valóságban két magánkerthez tartoznak a belógó telekrészek, melyek teljesen kihasználatlanok, a bejárás során jól látható volt, mely részét használják a magánkertek lakói. Az önkormányzattal egyeztettem arról, hogy ha a jövőben megvalósulna a koncepciótervem ők megegyeznek a magánkert tulajdonosaival és megveszik ezeket a telekrészeket.

5.5 Jelenlegi állapot bemutatása, értékelése

A felső területen⁴ elszórtan jelennek meg funkciók, a 48-as emlékmű, mögötte játszótér és egy street workout pálya. Az emlékművet minden év márciusában megkoszorúzza az óvoda-iskola vezetősége és tanulói, illetve a lakosság egy része. A játszótérre nagy szükség van, előszeretettel használják a gyerekek, mivel az óvodai és iskolai játszóeszközöket csak tanítási napokon lehet használni (sz.k. 2024 június). A street

⁴ Az óvoda melletti tervezési területet jelenti, a további vizsgálati leírásokban ezt a megnevezést szeretném alkalmazni, mivel ez a terület magasabban van, mint a kultúrház udvara

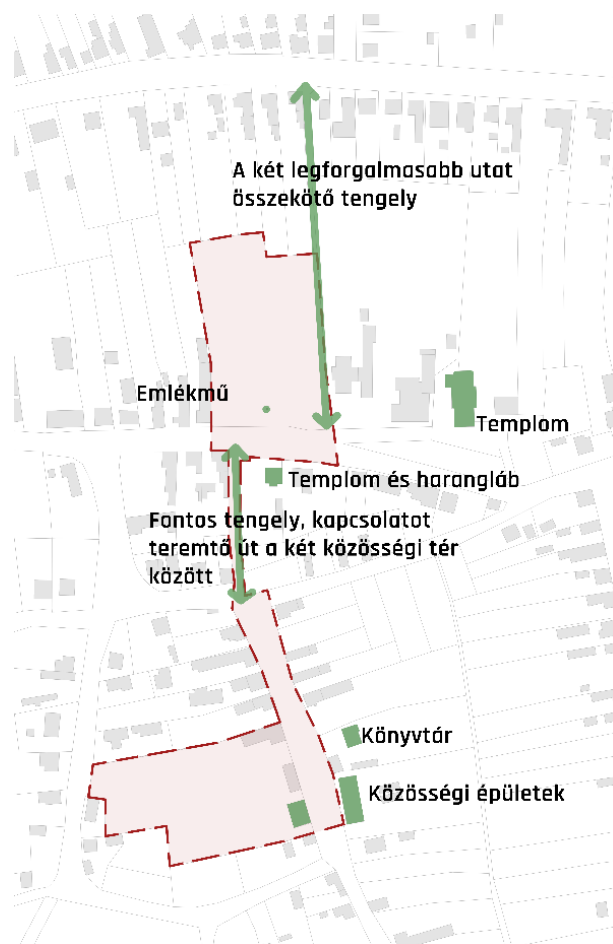
workout pályáról ez sajnos nem mondható el, annak ellenére sem, hogy pár évvel ezelőtt a kultúrházzal szemben lévő épületben konditerem volt kialakítva, mely az egészségház és az új közösségi ház tervezése kapcsán megszűnt (sz.k. 2024 május). A berendezési tárgyak összessége egy napelemes lámpából, szeméttárolóból és egy padból áll, melyek állapota, minősége nem megfelelő. Ráadásul a pad életveszélyes, mert kilóg az alapozása, így egyáltalán nem felel meg a balesetvédelmi szabályoknak, különösen egy játszótér környezetében.

A növényállomány fás szárú növényzetből áll, néhány dió (*Juglans regia*) és akácfa (*Robinia pseudoacacia*) egyedből tevődik össze. Sajnos egyik sincs jó állapotban, különböző sebek, korhadás, csonkolt ágrendszer jellemzi őket.

A kultúrház épülete jó állapotú, a környezete viszont nincs megfelelően kialakítva. A fogadótér gyepesítve van, egy-két egynyári kiültetéssel. Az udvarban egyetlen idős, odvas akácfa (*Robinia pseudoacacia*) található, az árnyékolás ezen egyeden kívül semmilyen formában nem megoldott. A nagyobb létszámú rendezvények számára egy lábainál bealapozott fóliasátor szolgáltat esőtől védett helyet, illetve három fából készült stand áll állandó jelleggel az udvarban.

5.5.1 Értéktérkép elemzése

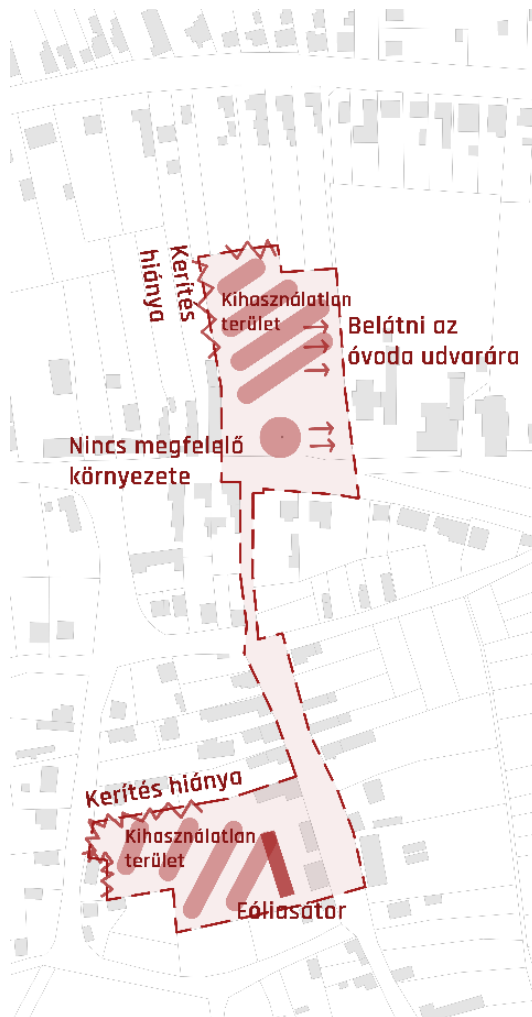
A tervezés egyik első és legfontosabb lépése az értékek meghatározása a tervezési területen belül és kívül egyaránt. Értékesnek jelöltem a lehatárolt területen belül és a közvetlen közelében található helyi művi értékű épületeket és objektumok (közösségi épületek, könyvtár, templomok, 1848-49-es szabadságharc hősi halottjainak emléket állító emlékmű, harangláb). Ezen kívül fontosnak tartok két gyalogos forgalmú közlekedési kapcsolatot, melyek közül a Friedrich köz a főutat és a felső területet köti össze egymással, az Ács köz pedig a két tervezési területet. A funkciók meghatározásához, a terek kialakításához és a kapcsolatok, összeköttetések megteremtéséhez az értéktérképen megjelöltek kulcsfontosságúak. (10. térkép)

10. térkép
Értéktérkép
Forrás: saját térkép

5.5.2 Konfliktus térkép elemzése

A konfliktusok-problémák megfogalmazása szintén elengedhetetlen állomása a tervezési folyamatoknak. A felső területen lévő emlékmű környezete nem adja meg és nem teremti meg azt a miliőt, amely megilletné. Mögötte a játszótér és a szorosan hozzákapcsolódó street workout pálya abszurditását az emlékmű közelsége adja. Az emlékező, merengő hangulatú tér összekeveredik a felszabadult, játékra hívó, sport célú elemekkel. A játszó- és sportolásra kialakított funkciók úsznak a térben, odavezető vagy ezeket egymással összekötő utak nincsenek. Több pontról is belátni az óvoda és a bölcsőde udvarára, amit az óvoda csak egy részén próbáltak hamisciprusok ültetésével megoldani. Mindkét zöldfelületre igaz, hogy jelentős részük kihasználatlan, pedig szükség lenne rájuk, illetve néhány szomszédos magánkert esetében hiányzik a kerítés. Az alsó területen a fóliasátor nem esztétikus, nem illik a környezetéhez. (11. térkép)

11. térkép
Konfliktus térkép
Forrás: saját térkép

6. TERVEZÉSI TERÜLET

6.1 Funkcióséma

A tervezett funkciókat a már meglévő funkciók és azok jelenlegi helyét figyelembe véve alakítottam ki és bővítettem további elemekkel tervezői meglátásaim szerint. Javaslataimban megfogalmaztam olyan új programokat, melyek közösségkovácsolók és olyanok számára is érdekes lehet, akik akár Győrből vagy messzebbről látogatnának ide. Ezekről a koncepció leírásában, a tervezett épületek című részben lehet olvasni.

A két zöldfelület rendeltetése megfelelő, a rendezvényter általánosságban is a közösségi házak közelében találja meg a helyét, a felső terület pedig ideális hely egy játszótérhez, mivel közel van az óvoda-iskola, illetve a település minden pontjáról jól megközelíthető és nagyjából a település közepén helyezkedik el. Koncepciómban a jelenleg is rendezvényterként funkcionáló kultúrház udvart a közösségi házak közötti utca szakasz bevonásával egy nagyobb, használhatóbb rendezvényterként rendezném be. Itt szilárd burkolatú utakon, tereken lehetne az események kapcsán kitelepülő árusok, büfékocsik között közlekedni. A fóliasátor hosszútávú megszüntetésével vagy rövidtávon akár csak áthelyezésével helyet kaphatna egy szabadtéri színpad, a zöldfelület terepi adottságait kihasználó, terepbe illesztett nézőtérrel. (5. ábra)

A parkoló a felső területen megfelelő helyen van, az alsó területen viszont jelenleg nem megoldott a parkolás. A nagyobb szabású események idején az utcán, - aki, ahogyan tud - alapon működik a parkolás, amit a téren belül könnyedén meg lehetne oldani, akár a Rózsa utca felől egy bejárat nyitásával.

A street workout pályát, ahogy már a jelenlegi állapot bemutatásánál említettem, nem használják, ezért ezt megszüntetem az új, több érdeklődőt vonzó, kihasználtabb funkciók érdekében.

A nagy gyepes térre, mint funkcióra szükség van a különböző rendezvények, vásárok kapcsán mindekét területen, mivel így el lehet szeparálni a programokat egymástól és ezáltal egy érdekesebb programtervet lehet összeállítani, ahol a nagy tömeg könnyedén eloszlik és mindenki meg tudja találni a kedvére valót. Vagy a hétköznapi, hétvégi aktív kikapcsolódás helye lehetne, ahol van elég tér például tollaslabdázni, frizbizni, ill.

különböző tevékenységeket végezni. A játszótér funkciót megtartottam, de helyét eltoltam és új játszóeszközöket terveztem, melyeket később, a funkciók részletes leírásánál ismertetek. A játszótér közelében helyet kapott egy tini sarok, mert tapasztalataim szerint jelenleg nincs olyan hely a faluban, ahol a tinik a szüleik felügyelete nélkül, biztonságban tudnak játszani, találkozni és időt tölteni egymással. A játszótér másik irányában, az épületek közelében a felnőttekre gondolva hoztam létre egy játszható teret, ahol ping-pongozni lehet. (5. ábra)

5. ábra
 Funkcióséma
 Forrás: saját ábra

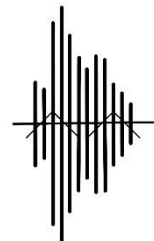
A két önkormányzati terület közül végül a konzulensemmelemmel közösen úgy döntöttünk, hogy a felső, tehát az óvoda melletti területet és a hozzá kapcsolódó sétányt fogom részletesebben megtervezni. Ennek egyik oka az, hogy hasznosabbnak éreztem, ha ezt a területet behatóbban megtervezhetem mert így sokkal többet tudok tanulni, mintha felületesen, de mindkét területre készítek koncepciót. Ezáltal találkozhattam azokkal a problémákkal, amik egy valós munka esetén is felmerülhetnek és megoldást kell keresni rájuk. A továbbiakban tehát a felső terület koncepcióját fogom ismertetni.

6.2 Tematika

Szerettem volna egy tematikát kitalálni a tervezéshez, mely összefogja és egyben segíti a tervezés folyamatait. Végül könnyedén jött a zenés tematika ötlete, amit a falu egyik régi hagyománya, a citerázás ihletett. Szinte minden gyerek, aki szeretne, megtanul az iskolában citerán játszani, de egyébként más hangszereken pl. gitáron is van lehetőség zenélni. Végig néztem Gyömöre és Győr környékén található játszótereket, amiből kiderült, hogy nincs még a környéken zene tematikájú játszótér, így emiatt is érdekes lehet akár Győrből vagy messzebből is ellátogatni ide Gyömörére. A logó is ezen gondolat mentén született meg.

6.3 Logó

A logó tervezésénél két fő szempontot tartottam szem előtt; elsősorban kapcsolódjon a településhez valamilyen formában, illetve a program és a park gondolatisága is jelenjen meg benne. A zene tematikán elindulva jött az ötlet, hogy magát a Gyömöre településnevet szeretném felhasználni hanghullámok formájában, így kapcsolódva a faluhoz és a zene, hangok tematikához. A telefonom hangrögzítőjén többféle képpen kimondva találtam meg a megfelelő alakú hangsávot, ami után már egyértelmű volt, hogy a parkkal való kapcsolatot a tervezés egyik legfontosabb javaslatával szeretném ábrázolni, ami pedig a két tervezett épület nyeregtetőjét megidéző vonalak lettek. A koncepció leírásánál részletesen megfogalmazom ezek jelentőségét, ezáltal érthetővé válik a választásom. (6. ábra)

6. ábra
Logó
Forrás: saját ábra

6.4 Konceptió

A tervezés során végig fontos szempont volt a falu hangulatának megtartása, az értékek megőrzése a konfliktusok feloldása mellett és a falusi lépték megtartása. Már a témaválasztáskor tudtam, hogy az irány, az ökológiai szempontok szem előtt tartásával egy természetközeli, fenntartó barát, regeneratív park megtervezése. Arra törekedtem, hogy a szilárd burkolatú utakat, tereket az épületek közelében tartsam és csak ott jelenjenek meg, ahol szükség van rájuk, a fennmaradó területeken pedig szórt burkolatú vagy gyepebe nyírt ösvényeket alakítsak ki. A zónatérképen ábrázoltam ezt a gondolatot, amin a sötét színű sraffozott területek jelölik a burkolat dominanciájú tereket és kevesebb, inkább díszesebb növények alkalmazását. Ezekről távolodva pedig mindkét terület átvált növény dominanciájú térré, ahol a burkolatok már csak szórt burkolatú utakban vagy gyepebe nyírt ösvények formájában jelennek meg, a díszesebb, kisméretű ágyások helyett pedig nagyobb kiterjedésű vadvirágos rét került kialakításra. (7. ábra)

7. ábra
Konceptió (1:500)
Forrás: saját ábra

6.4.1 Tervezett épületek

A koncepció egyik legfontosabb célja a Rákóczi Ferenc utca eredeti arculatának visszaállítása. A XIX. századi kataszteri térképen jól látható, hogy akkor még családi házas beépítés alkotta a jelenleg kiüresedett, épületek nélküli területet. A 2009-es Google Earth térképen már nem szerepelnek ezek az épületek, így a település ezen utcája elveszítette a ritmusát, mely a három épület homlokzata nélkül, ráadásul a falu közepén nagyon nagy hiány.

Erre szeretne megoldást nyújtani a koncepcióm, melyben a három épület helyett kettőt állítottam vissza, hiszen idő közben egy emlékmű is elhelyezésre került, amihez igazodnom kellett. Lehetett volna ettől még három épület, ha az emlékmű áthelyezésre kerül, azonban úgy döntöttem, alkalmazkodom ehhez az adottsághoz, és úgy alakítottam a környezetét, hogy azt gondolom a két épület között megtalálta méltó helyét. Az előterében szükség volt egy nagyobb burkolt tér kialakítására, mert a falu lakói és az iskola tanulói minden év március 15.-én koszorúval és fáklyás felvonulással emlékeznek meg a szabadságharc hősi halottjairól. Az alkotás köré egy évelőágyást terveztem, melynek egyik fő célja az emlékmű kiemelése, melyet a növénytervezés leírásában ismertetek bővebben. (8. ábra)

8. ábra
Koncepció (1:250)
Forrás: saját ábra

A két tervezett épület közül az egyiket nagyobbra terveztem, mert így az első felében helyet kaphatna egy vendéglátó egység, ami lehet akár kávézó, fagyizó, pékség, bisztró vagy összes egyben. Innen át lehetne jutni az épület hátsó részébe, ami közösségi ház szerepet tölthetne be. Igaz, hogy már van egy kultúrház és egy felújítás alatt lévő közösségi ház, de azok csak a rendezvények kapcsán lesznek nyitottak és használhatók (sz.k. 2024 május), ez a közösségi ház pedig mindig elérhető és használható lenne az itt lakók és a park látogatói körében. Ez lehetne a gyerekzsúrok, a közösségek által szervezett szakkörök vagy akár kisebb esküvők helyszíne, ami a templomok közelsége miatt a legideálisabb helyen van. Egy fedett, de oldalról nyitott épületrésznek képzeltem el, ahol a vendéglátóegység asztalai, székei is részben helyet kaphatnának, illetve esős idő esetén a parkban tartózkodók betudnának húzódni erre a védett helyre. (8. ábra)

A másik épület kiállító teremként funkcionálhatna, melyben a helyi művészek alkotásait lehetne megnézni, ezzel is támogatva munkásságukat. A faluban és a környéken lakók rengeteg féle kézműves dologgal foglalkoznak például csipkeverés, fából készült dísz tárgyak készítése stb.; ezeket és akár a népi hangszereket is ki lehetne állítani, köztük a citerát, melynek fontosságát már korábban említettem. (8. ábra)

A kiállítások alkalomadtán kiszökhethetnének a zöldbe és kültéri installációk formájában egy gyakran változó, érdekes díszei lehetnének a parknak. Ez is egy olyan eleme a koncepciómnak, mely a falu közösségét hivatott támogatni.

Az arculat helyreállítás mellett a tervezés másik nagyon fontos aspektusa a közösségkovácsoló funkciók elhelyezése, néhány új programötlettel, hiszen elsősorban az itt élők számára készült a koncepció. Azzal a céllal hagytam ilyen nagy méretű nyírt gyept, hogy legyen hely a már meglévő és a további javasolt rendezvények során itt, a felső területen is sátrakat, büfékocsikat, ücsörgő felületeket elhelyezni. Ahol egyszerűen szalmabálákon vagy plédeken ülve lehetne aktívan kikapcsolódni, miközben a gyerekek a tinisarokban vagy a játszótéren játszanak. Rendezhetnének zenés eseményeket, koncerteket, kültéri mozi esteket, tematikus fesztiválokat, például bornapokat, méhésznapokat, street-food fesztiválokat stb. (9. ábra)

9. ábra
Gyepes tér látványa
Forrás: saját ábra

Az események lebonyolítására, az áruszállításra és a fenntartásra gondolva úgy terveztem meg a szilárd térburkolatot, hogy kijelöltem egy útvonalat, melyen kizárólag ezen okok valamelyikéből kifolyólag, autók is behajthatnak a gyepes térig és egy félkört megtéve, a parkoló mellől indulva megtudnak állni és kitudnak pakolni, majd a vendéglátóegység előtt ki tudnak hajtani a területről. A vendéglátóegység megközelítéséhez nem kell ekkora utat megtenni, a kiállító terem előtt is el lehet haladni és így gyorsabban, biztonságosan megközelíteni az épületet, ezáltal csekély mértékben zavarva a park használóit. Az autók útvonala a felszínen nem, de a burkolat rétegrendjében megmutatkozik, illetve a bejáratoknál és kijáratoknál tábla hívja fel a figyelmet az autósok és a gyalogosok számára, hogy behajtani csak a célforgalom számára megengedett.

6.4.2 Játsszótér

A játszótér megközelíthetősége jelenleg nem megoldott és az emlékmű háttérében helyezkedik el, ezzel disszonáns hangulatot teremtve, illetve a hozzá kapcsolódó berendezési tárgyak sincsenek jó állapotban. Ezen okokból kifolyólag tettem odébb a játszótérre, melynek jelenlegi elemeit lecserélve új játszóeszközöket helyeztem el. A fenntarthatóságot szem előtt tartva a jelenlegi játszóeszközöket át lehet telepíteni az általam kijelölt játszótérre, mivel még jó állapotban vannak és csak idővel ajánlott lecserélni azokra az elemekre, amelyeket én válogattam össze. A koncepcióterven én már

az új elemekkel megtervezett eszközöket helyeztem el, ezzel prezentálva, hogy milyen játszótérét képzelek el a jövőben. Az előképeimben és végül a konkrét termékek válogatásakor is a minél több természetes anyagból állókat részesítettem előnyben. A klasszikus elemek, mint például libikóka, hinta, mászóka mellett kültéri hangszereket is elhelyeztem, ezzel kapcsolódva a zene tematikájához, illetve a gyerekeknek még izgalmasabbá téve a játékot.

A játszótér nem csak a szórt burkolat által kijelölt területen helyezkedik el, nincs konkrét határvonala, mert a gyepter egy része is ide tartozik, ahol megjelennek a piros akác oszlopok, közöttük pedig további hangszerek és beszélőcsövek. A játszótér körüli zöldfelületekben pedig kijelöltem két ösvényt, amelyek szegély nélkül, a növények ültetésével vannak kialakítva és faaprítékon vagy a kihelyezett farönkökön-deszkákon lehet végig menni rajtuk. A két ösvény között szintén fából készült különböző egyensúlyt fejlesztő játékokon lehet játszani, melyeket úgy helyeztem el, hogy akár körbe-körbe lehessen menni, mint egy akadálypályán. (8. ábra)

6.4.3 Tinisarok

A nagyobb gyerekekre gondolva alakítottam ki egy tini sarkot, melyben többszemélyes fészekhintát, slack line-t és ücsörgő felületeket helyeztem el támlás padokkal és ülőkubusokkal. (8. ábra)

6.4.4 Játoszható tér

A felnőttekre is gondolva a közösségi épület és a játszótér közelében elhelyeztem egy kültéri ping-pong asztalt, melynek környezetét úgy alakítottam ki, hogy a használatához is legyen elegendő tér, és még el is lehessen mellette sétálni. A játékot nézők pedig támlás padokon tudnak helyet foglalni. (8. ábra)

6.4.5 Pihenő sarkok

A nagy gyepfelület lezárásába terveztem az egyik pihenősarkot, melyben három függőágy jelenik meg. A másik a kiállító terem mögött kapott helyet, ahol a különböző méretű napozóágyakat lehet használni. Ezeket az objektumokat nem rögzíteném le, annak érdekében, hogy különböző módon be lehessen rendezni a használók igényei szerint. A környező ágyásokban úgy helyeztem el a fákat, hogy mindig legyen olyan pont, ahova besüt a nap és ténylegesen lehessen napozni. Ezen kívül található még itt kerékpártámasz, támlás pad és szemétkyűjtő is. (8. ábra)

6.4.6 Sétány

Az értéktérképen is fontosnak jelölt, a rendezvényteret és a parkot összekötő gyalogos összeköttetést is belevettem a koncepció készítésébe. Az eredetileg beton járdából álló 1 méter széles utat kiszélesítettem, ezzel erősítve sétány jellegét és ugyanazzal a térkővel burkoltam, illetve ugyanazokkal a padokkal rendeztem be, melyek a parkban is megjelennek. A tengelyt *Ginkgo biloba* 'Kitsi' fajtából álló fasor erősíti, melyet mérete, alakja és gyönyörű lombszíne miatt választottam (10. ábra). A családi házak udvarának látványát magasabb cserjékkel takartam (10. ábra). A gyalogút 4-5%-os lejtése, illetve két oldalról részüvel tagolt tulajdonsága miatt, a térkő járdát 30 centiméter széles kavicsáv kíséri kétoldaltól. Ezzel az esővíz gyors elszikkasztását szeretném orvosolni, a kavics alatti dréncső pedig a járda aljában lévő esőkertbe torkollik. A koncepción szaggatott vonallal jeleztem az esőkert vonalát, melyben könnyedén eltud szikkadni az összegyűlt esővíz.

10. ábra
Sétány látványa az evangélikus templom irányából
Forrás: saját ábra

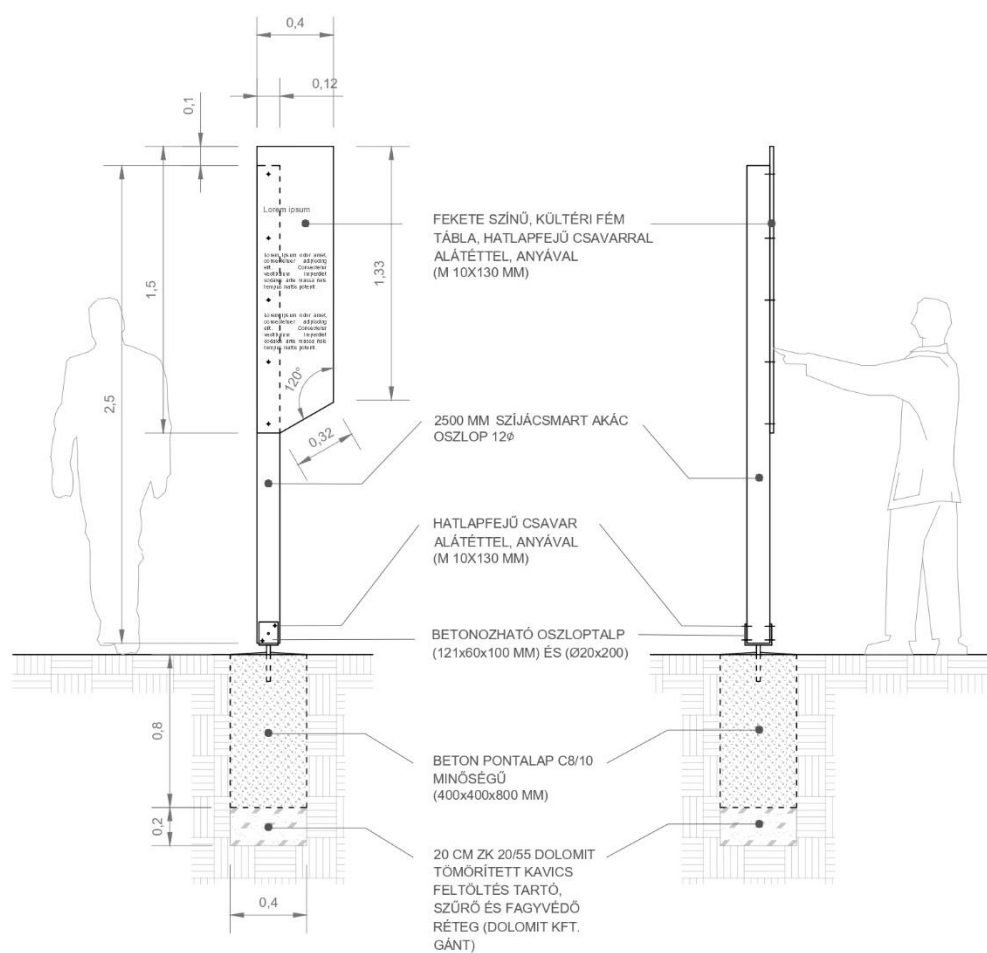
6.4.7 Berendezési tárgyak, tervezett objektum

A bútorok, berendezési tárgyak kiválasztásához olyan gyártókat kerestem, akik természetes faanyaggal dolgoznak és natúr színekkel dolgoznak. Kiválasztottam egy fő gyártót, akinek a bútoraival betudtam rendezni a tér nagy részét, ez a holland grijsen cég lett, akiknek Németországban és Ausztriában is vannak irodáik. Amit a grijsen katalógusából nem tudtam választani például a lámpaoszlopot és a játszóeszközöket, azokat a már kiválasztott bútorcsaládhoz és a falu hangulatához illően válogattam össze. Így egységes arculatot tudtam létrehozni, melyben a faanyag dominál natúr színeiben, de mégis egyedi és izgalmas benyomást keltenek.

A tematikát erősítve egy olyan elemet is elhelyeztem, mely egy apróság, de még is hozzátesz és erősíti a zene tematikát. Az interneten jött szembe velem ez a szerkezet, mely röviden és egyszerűen megfogalmazva úgy működik, hogy két elektróda segítségével érzékeli a növényben az elektromos ellenállás változásait és ezeket zenei hangokká koncertálja. A növényekben lévő vízmennyiség befolyásolja a hangok erősségét és váltakozását. Lényegében úgy működik, mint egy hazugságvizsgáló. (INT-12, INT13) Az eszközt a két pihenősarokban helyezném el egy kültéri hangszóróhoz csatlakoztatva, melyről gyűjtöttem pinterest előképet. Az eszközzel kapcsolatos további linkeket a forrásjegyzékben gyűjtöttem össze.

A tervezett objektumom egy információs tábla, mely anyaghasználatában megegyezik a vertikális design elemeimmel, vagyis szíjácsmart akác oszlop, de natúr színén hagyva, ezáltal is elkülönítve őket egymástól. A méreteket a wood2000 fakeskedelem oldaláról néztem le. Az információk fekete színű fém táblára vannak nyomtatva fehér betűkkel, az oszlophoz pedig csavarokkal van rögzítve.

A tervezési területen két táblát is elhelyeznék a park bejáratainál, illetve kerestem hozzá illő irányjelző táblákat, melyeket például a parkon kívül, a patak mentén és az erdőben is el lehetne helyezni. (11. ábra)

11. ábra
Tervezett objektum (1:20)
Forrás: saját ábra

6.4.8 Burkolatok

Az anyagok választásánál arra törekedtem, hogy a közelben elérhető vagy könnyen beszerezhető anyagokkal dolgozzak, amennyiben van erre lehetőség. A szilárd térburkolatokat a Leier gyártótól válogattam több színben. Az akác oszlopok leírásánál már említettem, hogy a piros élénk színhez olyan színeket kerestem, melyek visszafogottabbak és leginkább a barna, szürke árnyalatait hordozzák. A Leier, Mercato fahéj színű térkővel burkoltam a terek nagy részét, a rakásmód változásával erősítve a terek, járdák közötti hierarchiát. A lakóházas beépítés és a közintézmények kapcsolatát megteremtő járdát a Mercato és a Taverna típusú, színeiben világos és sötétszürke térkövek idézik meg és emelik ki a környezetből. A Taverna világosszürke térkő „szegélyként” kíséri végig a Mercato feketemárvány színű térkövet. Ezzel szeretném, ha

az eredetileg beton járda kapcsolatteremtő funkciója megmaradna és sétányként tartaná meg eredeti rendeltetését.

A szilárd burkolatú utak 6 cm vastagságúak, ezáltal gépjármű teherbírására is alkalmasak. A tervezett épületeknél már említettem, hogy az általam kijelölt útvonalon, az arra engedélyt kapó autók behajthatnak a területre, mely a felszínen nem, a burkolat rétegrendben azonban megmutatkozik.

A térkő, zöldfelülettel vagy szórt burkolattal való találkozásánál szürke andezit szegélykövet használtam, melyet színe és kis mérete miatt választottam. Ebből a kőből könnyedén ki lehet rakni az íveket, mely vonalvezetés az egész parkra jellemző. A szórt burkolatot és gyepet is ebből kifolyólag kíséri fémszegély. A szórt burkolatot a legközelebbi bányából választottam (Darnózseli, Lajta-kavics Kft.), mely 4/8-as kiosztású osztályozott, mosott kavics, fehér, barnás, szürkés színeivel jól passzol a többi burkolathoz.

A piros szín gyalogátkelőhelyek formájában tér vissza, mellyel két ponton is piros színű felfestéssel, illetve gyalogátkelő helyet jelző táblákkal szeretném növelni a biztonságot és erősíteni a gyalogos tengelyek kapcsolatát.

6.4.9 Tereprendezés és esővízkezelés

A park eredeti terepe egy nagyon csekély 2-3%-os lejtéssel rendelkezik. A katolikus templom helyezkedik el a falu legmagasabb pontján, 145,52 méteren (Dr. Nagy, 2021.), a park pedig 141,90 és 142,00 méter között fekszik, tehát a terep a tervezési terület felé és a Móricz Zsigmond utca és a Jókai utca felé lejt. A csapadékot nyílt és zárt árkok gyűjtik össze, illetve a térkő burkolaton két pontszerű folyóka.

A koncepciómban kis mértékben megmozgattam a terepet két okból. Az első és legfontosabb a vízkezelés, célom a víz megtartása és a zöldfelületekre vezetése. A második pedig a fenntarthatóság figyelembevétele, mivel csak az épületek alól több mint 50 köbméter föld kerül kitermelésre, amihez még a burkolatok tükre is hozzáadódik. A durva és finom tereprendezés, a talaj tömörítés mellett biztosan marad annyi föld, amit még fel lehet használni.

A vízviisszatartás érdekében minden gyalogos forgalomra tervezett szilárd burkolatú útról a zöldfelületekre vezetem a vizet, illetve a két épület elé egy nyílt árkot jelöltem, melyben biztosan össze tud gyűlni a villám árvizek esetén lehulló csapadék. A parkoló körüli ágyás

nem elég nagy, hogy elnyelje az arról érkező csapadékot, így emiatt az aszfalt és a K szegélykö közé egy 15x15 cm folyókát tervezte, ami a Móricz Zsigmond utca felé eltudja vezetni a vizet.

Egy-egy mélypontot alakítottam ki a nagy gyepes tér, illetve a vadvirágos rét közepén, amivel szintén a víz helyben tartása a cél.

Mindemellett a konkáv térformára törekedve megmozgattam a terepet a gyepes tér és a vadvirágos rét közelében, ahol 1-1,5 méter magas dobokat hoztam létre. A dombokat gyep, talajtakarók és alacsony cserjék borítják.

6.4.10 Karakter növények és növénykiültetési terv

A park karakterfái között a fasorba tervezett egyes fajták is megtalálhatók, ezáltal is megteremtve a kapcsolatot a park és a környező utcák között, illetve erősítve a település arculatát. Ahogy a fasor fajtáinak választásakor is, így a park karakterfái összeírásakor is végig követtem ugyanazokat a szempontokat: hosszú lombtartás, hosszú élet, szárazságtűrés, betegségekkel szembeni ellenálló képesség, talajadottságok, fenntartási igények, illetve a rendelkezésre álló tér. Alkalmaztam olyan egyedeket is, melyek nagy méretűek és nagyon hosszú életűek pl. *Quercus robur* és *Quercus pubescens*. A cserjék között vannak szolitereknek és tömegcserjéknek való fajták is, melyek virágukkal, vesszőjükkel, vagy lombjukkal díszítenek, illetve a madarak, rovarok számára táplálékot és élőhelyet biztosítanak.

Az eredeti növényzetet leginkább dió és akác egyedek alkotják. A fafelmérés során jelöltem azokat az egyedeket, melyek nincsenek jó állapotban a fenntartás hiánya miatt. A meglévő fák közül végül 6 db-ot tartottam meg, melyek között vannak nagyon jó állapotban lévők, illetve olyanok, melyek fenntartást igényelnek, de nem betegek. A vidékre jellemző diófa és akácfa hangulatot a tervezett *Pinus nigra* fenyőcsoporttal szerettem volna pótolni.

Az épületek előtt futó sétányt fasor kíséri. A fák helyét a közművek és azok védőtávolságának berajzolása után kerestem meg, ezért szakad meg a ritmus néhány helyen. Az egész utcában a közművek elhelyezkedése miatt nem is lehetett végig vinni.

A fenntartóbarát szempontot szem előtt tartva csak a reprezentatív területeken; a közösségi ház és a kiállítóterem közelében, illetve az evangélikus templom előtti téren alakítottam ki. Ezek közül az emlékmű körüli ágyást választottam a konkrét növénykiültetési terv elkészítéséhez.

A legelső évelő, ami eszembe jutott a márciusban is virágzó hunyor (*Helleborus niger*), mely március 15.-én az emlékmű koszorúzásakor virágával az egész ágyást ünnepi színbe öltözteti.

A többi évelő és hagymás tervezése kapcsán koncepcióm a vadvirágos rétet megidéző hangulat elérése volt. Az ágyás fő színe a lila, mely itt -ott kiegészül kékes és rózsaszínes árnyalatokkal. A „váóó” hatás elérése érdekében kontrasztként nagy sárga foltokat képzeltem el a lilás árnyalatok között. A két fő színt pedig a fehér semleges árnyalatai kísérik.

Az ágyás mellett lévő padok hátterébe bangitát (*Viburnum davidii*) terveztem örökzöld tulajdonsága miatt.

A nagyméretű szoliter fa egy *Quercus robur*, mely idővel egy hatalmas, gyönyörű szoliterként fogja kiemelni és még ünnepélyesebbé tenni az emlékmű környezetét. Mellette pedig egy *Amelanchier lamarckii* kapott helyet, melyet megemelt ágrendszerrel képzeltem el.

6.4.11 Ütemezés, fenntartás

Javaslataim között vannak olyan beavatkozások, melyek sürgősek és nélkülözhetetlenek. Ilyen az esővíz kezelése a Rákóczi utcában, a fák favizsgáló általi kivizsgálása, a beteg és életveszélyes egyedek kivágásával és pótlásával.

A koncepció megvalósulását a következőképpen ütemezném: először a két épületet és az utakat valósítanám meg, majd elhelyezném a támlás padokat, szeméttárolókat, kerékpártámaszokat. A főút menti fasort is ebben az ütemben alakítanám ki, majd ezek után következne a parkoló kialakítása, a park előtti fasor és a parkban megjelenő gyorsan nöövő karakternövények elültetése.

A következő lépés az évelőágyások és a funkciók kialakítása, először a játszótér, majd a tinisarok és végül a játszható tér, az általam javasolt további utcabútorokkal, információs táblákkal.

Hosszútávú javaslatom az evangélikus templom előtti harangláb lecserélése, melyre a pinterest-ről gyűjtöttem előképet. Végül pedig a közművek utak alá rendezése és a légvezetékek megszüntetése.

7. ÖSSZEFOGLALÁS

Ahogy már a bevezetésben is említettem, érdekes, de egyben kihívás is volt a falu léptékű tervezés. Egyrészt rengeteg vizsgálatra volt szükség, nemcsak a településen belül, és környezetében, hanem a közigazgatási határon túl is. Elsősorban a falu lakóinak terveztem, mivel ők lesznek az elsődleges használók, azonban szem előtt kellett tartanom a falu környező településekkel való kapcsolatát és fejlődési lehetőségeit is. Egy település fejlődési lehetőségeit viszont rengeteg tényező befolyásolja, mint például Gyömöre esetében egy közeli gyorsforgalmi út megépülése. Ez magával vonzza a lakosság növekedését; a környező falvakból, esetleg nagyvárosból ide látogatók számát, mivel gyorsabban és könnyebben elérhető vált. Kik és miért jönnek ide, mit szeretnének itt csinálni, ezek és ezekhez hasonló kérdésekre is igyekeztem választ és megoldást találni, illetve érdeklődőket vonzó programokat javasolni.

Dolgozatom célja Gyömöre fejlesztése volt a falusi lépték megtartásával, a természetközeli anyag és növényhasználat, illetve a fenntartó barát és ökológiai szemlélet alkalmazása. Az anyagok választásánál arra törekedtem, hogy a közelben elérhető vagy könnyen beszerezhető anyagokkal dolgozzak, illetve olyan termékeket, objektumokat is terveztem/javasoltam melyeket akár egy helyi asztalos is eltud készíteni, például az akác oszlopokat, vagy akár a grijsen termékeinek nagy részét. A növények tekintetében főként klíma fajokat választottam, törekedtem a minél gazdagabb faj és fajta választásra, a helyi környezethez, hangulathoz illő és egyben a meglévő adottságokat kedvelő, jól bevált egyedek alkalmazására. A kisebb méretű, reprezentatív területeken elhelyezkedő ágyásokban jelennek csak meg a dekoratívabb, igényesebb évelők/cserjék, a puffertérületeken pedig vadvirágos zöldfelületek tervezésével szerettem volna minél jobban fenntartóbaráttá tenni a parkot.

Remélem a vizsgálataim, a koncepcióm, illetve az arcukra vonatkozó javaslataim, meglátásaim hasznosak lesznek az önkormányzat számára és a jövőben hozzájárulhatnak Gyömöre fejlődéséhez.

8. IRODALOMJEGYZÉK

- Dövényi, Z. (2010). *Magyarország kistájainak katasztere.* (S. S. Marosi Sándor, Szerk.) Budapest: MTA Földrajztudományi Kutatóintézet.
- Dr. Nagy, E. (2021). *Gyömörei évszázadok.* Gyömöre: saját kiadás.
- Fekete, M. (1998). *Győr-Moson-Sopron megye kézikönyve.* (S. dr. Kasza, Szerk.) Ceba kiadó.
- Kámán, I. (2015). Forrás:
file:///C:/Users/Felhaszn%C3%A1l%C3%B3/Downloads/HPK30%20kiadv%C3%A1ny.pdf
- Kecskés, P. (dátum nélk.). Forrás: Arcanum: <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-neprajzi-lexikon-71DCC/h-7297A/hegymester-72AE6/>
- Roland, S. (Szerk.). (2018). *Településképi Arculati Kézikönyv, Gyömöre.* Tér-Háló Terra Kft.

Internetes források

- INT-01 https://www.turabazis.hu/telepules_ismerteto_20400
(2024.03.26.)
- INT-02 google térkép
<https://www.google.com/maps/dir/Gy%C5%91r/Gy%C3>
(2024.03.26.)
- INT-03 gyömöre honlap
<http://matu618.byethost9.com/tortenelem.html?i=1>
(2024.03.27.)
- INT-04 Új ingatlanba költözött Gyömörén a fogyatékos személyek
nappali ellátását végző intézmény
<https://www.kisalfold.hu/helyi-kozelet/2022/11/uj-ingatlanba-koltozott-gyomoren-a-fogyatekos-szemelyek-nappali-ellatasat-vegzo-intezmeny> [2022.11.29. 20:29]
(2024.03.27.)
- INT-05 céginfó
<https://www.ceginformacio.hu/cr9310690262>
(2024.03.27.)
- INT-06 Téli járás
https://hu.wikipedia.org/wiki/T%C3%A9ti_j%C3%A1r%C3%A1s
(2024.03.27.)
- INT-07 KSH <https://n9.cl/djkzv>
(2024. 03.27.)
- INT-08 Mapire <https://n9.cl/9s8dp>
(2024.03.28.)
- INT-09 Eközmű <https://n9.cl/6dm3k>
(2024.03.28.)
- INT-10 Nébih <https://erdoterkep.nebih.gov.hu/>
(2024.03.28.)

- INT-11 Négysávós főút köti össze mától Győrt Pápával
Móré Levente
<https://magyarepitok.hu/utepites/2023/10/negysavos-gyorsforgalmi-koti-ossze-matol-gyort-papaval>
[2023.10.14. 10:40]
(2024.10.03.)
- INT-12 Biodata Sonification
<https://electricityforprogress.com/biodata-sonification/>
(2024. 10. 05.)
- INT-13 Converting Plant Biorhythms into Real Time Music for Indoor
Environments
<https://www.archdaily.com/998626/converting-plant-biorhythms-into-real-time-music-for-indoor-environments>
(2024. 10. 05.)

További források a növényzenéhez:

<https://plantwave.com/pages/science>

<https://www.npr.org/2020/02/21/807821340/the-lessons-to-be-learned-from-forcing-plants-to-play-music>

<https://www.musicoftheplants.com/hu/download/>

<https://www.datagarden.org/who-we-are>

<https://blog.ted.com/the-secret-life-of-plant-music/>

<https://voiceandplantmusic.com/about-zigola>

<https://plantchoir.com/?srsltid=AfmBOorqhG41z8-jqd7Xs11yubAMsNCcrYqDmrBHPmrQFkwhmljezxPS>

<https://liu.se/en/news-item/fast-electrical-signals-mapped-in-plants-with-new-bioelectronic-technology>

Szóbeli adatközlők

sz.k. 2024 május

Szóbeli közlés (2024 május): Nagy Beáta

Gyömöre község polgármestere

email: 2024. május 13.

sz.k. 2024 június

Szóbeli közlés (2024 május): Dr. Szalai

Éva

Gyömöre község háziorvosa és

alpolgármestere

telefon: 2024. június 15.

9. ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra Település elhelyezkedése az országon belül Forrás: saját ábra	6
2. ábra Település elhelyezkedése Forrás: saját ábra	7
3. ábra Piros akác oszlopok Forrás: saját ábra	31
4. ábra Vertikális design elemek helye Forrás: saját ábra.....	32
5. ábra Funkcióséma Forrás: saját ábra.....	38
6. ábra Logó Forrás: saját ábra.....	39
7. ábra Konceptió (1:500) Forrás: saját ábra	41
8. ábra Konceptió (1:250) Forrás: saját ábra	42
10. ábra Gyepes tér látványa Forrás: saját ábra	44
11. ábra Sétány látványa az evangélikus templom irányából Forrás: saját ábra.....	46
12. ábra Tervezett objektum (1:20) Forrás: saját ábra	48

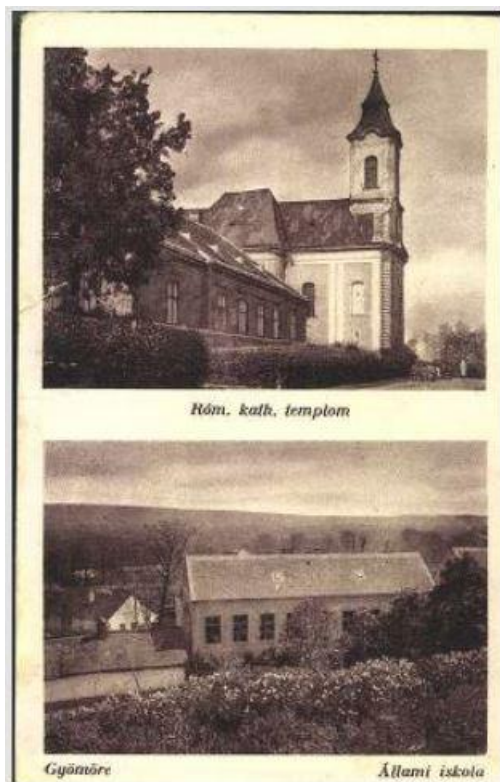
10. KÉPJEGYZÉK

1. kép Katolikus templom Forrás: Dr. Szalai Éva	14
2. kép Esterházy kúria főépület Forrás: saját kép	15

11. TÉRKÉPJEGYZÉK

1. térkép Szolgáltatások Forrás: saját térkép	9
2. térkép Szolgáltatások távolsága a lehatárolt területtől Forrás: saját térkép	10
3. térkép Térség működése Forrás: saját térkép.....	18
4. térkép Vízrajz Forrás: saját térkép	20
5. térkép Zöldfelülethálózat Forrás: saját térkép.....	22
6. térkép Áramlás, autóforgalom Forrás: saját térkép.....	23
7. térkép Áramlás, gyalogos forgalom Forrás: saját térkép	24
8. térkép Közösségi terek Forrás: saját térkép	25
9. térkép Értéktérkép Forrás: saját térkép	27
10. térkép Értéktérkép Forrás: saját térkép	35
11. térkép Konfliktus térkép Forrás: saját térkép.....	36

MELLÉKLETEK

Római katolikus templom és állami iskola 1473

Forrás: Hungaricana.hu

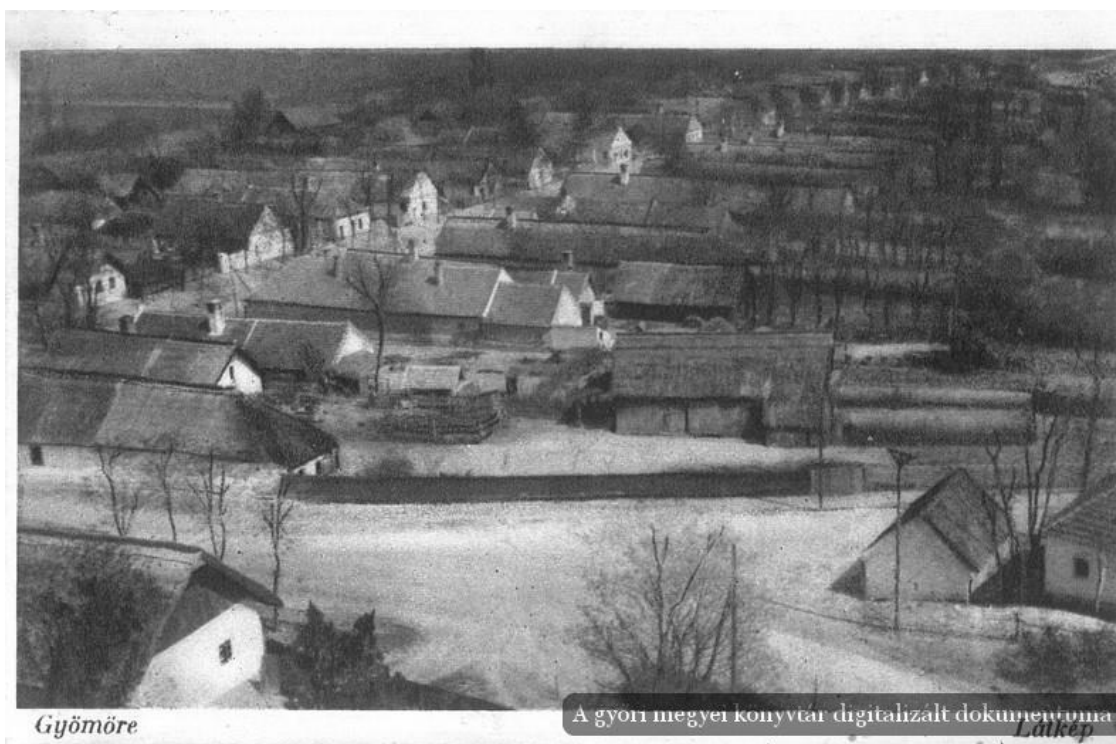
Római katolikus templom és zárda 1948

Forrás: Hungaricana.hu

Római katolikus templom, evangélikus templom, M.D.P. székház,
Földműves szövetkezet, Állomás

Forrás: Darabanth.com

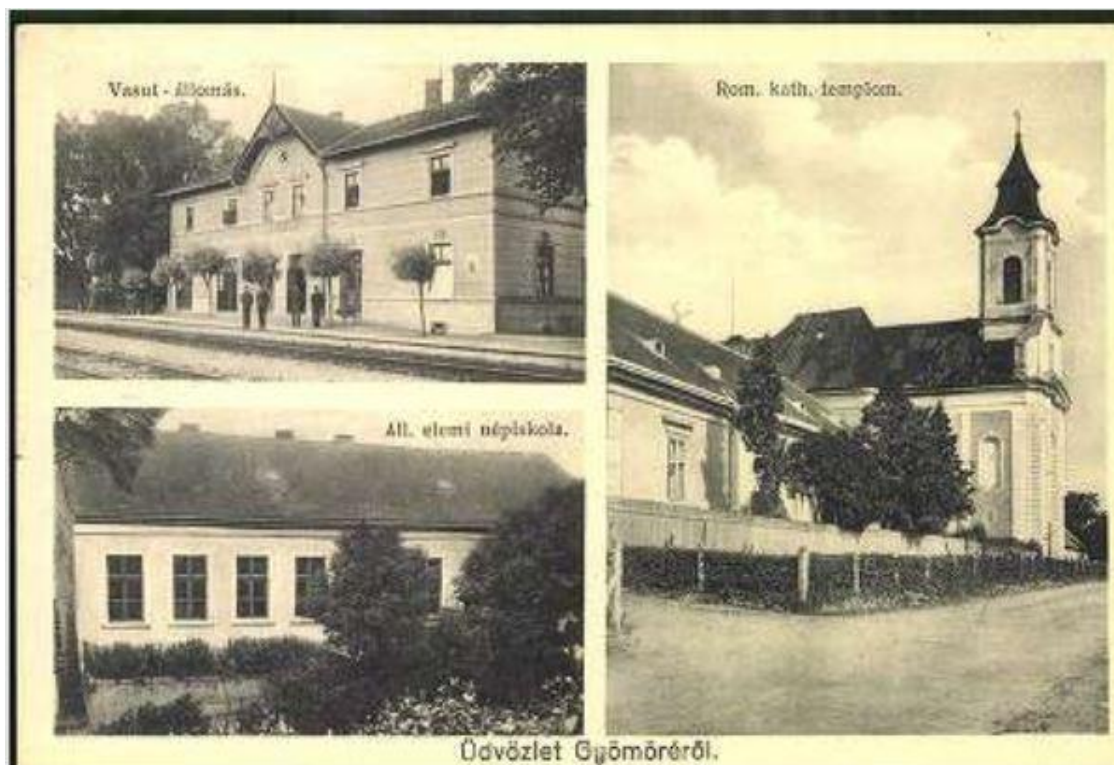
Gyömrőre látkép 1935

Forrás: <https://edok.gyorikonyvtar.hu/>

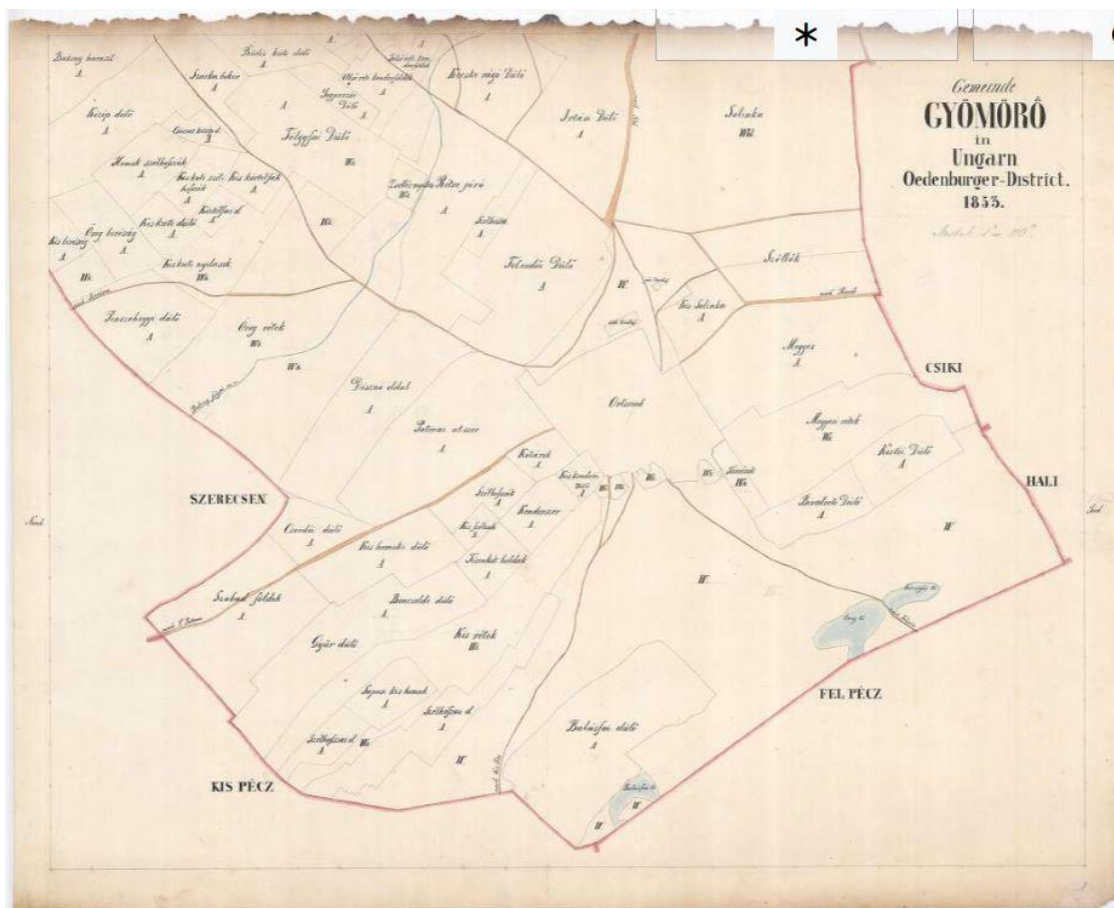
Római katolikus templom és árvaház 1942

Forrás: <https://edok.gyorikonyvtar.hu/>

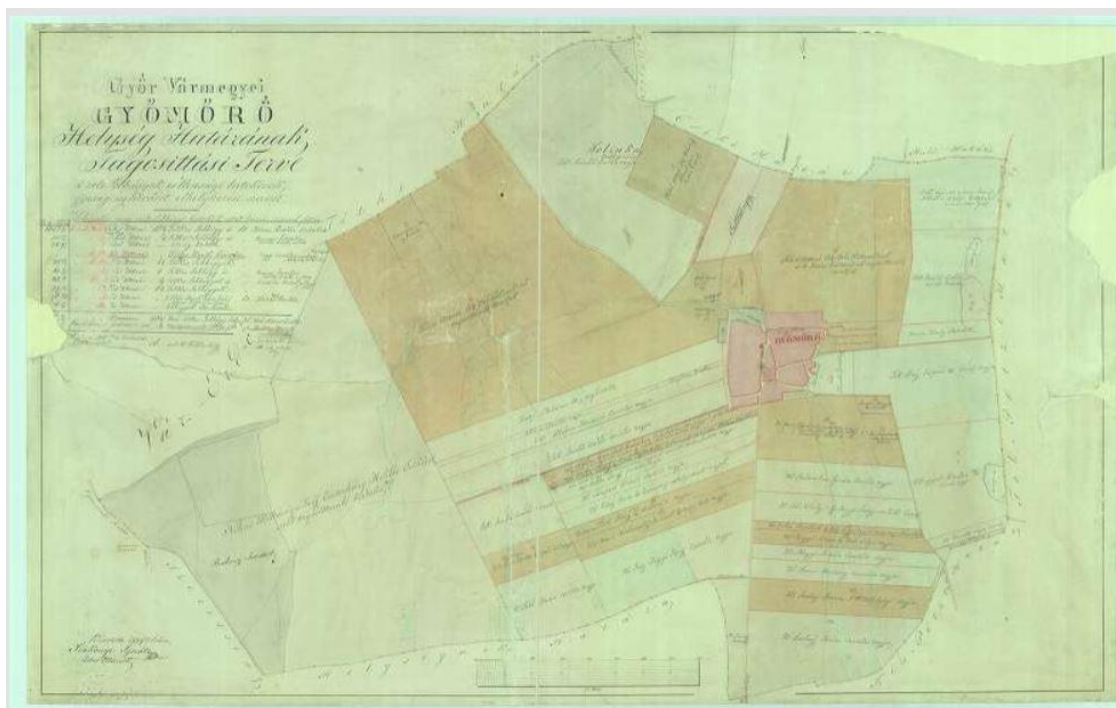

Vasútállomás, Római katolikus templom és állami népiskola 1933

Forrás: <https://edok.gyorikonyvtar.hu/>

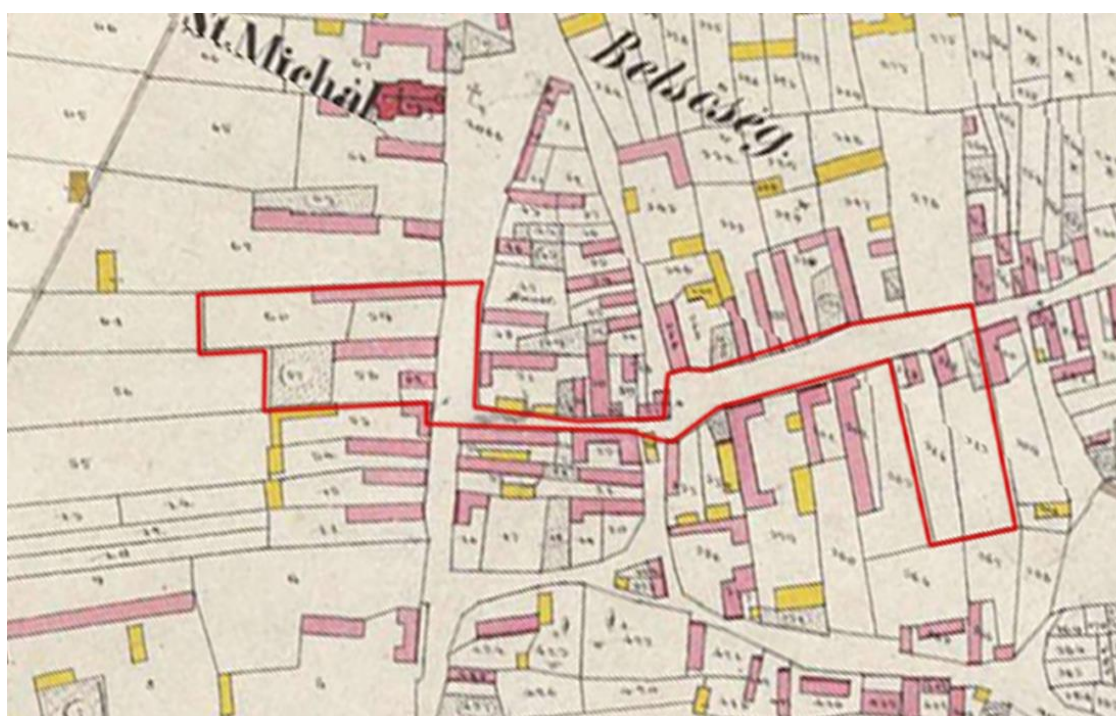

Gemeinde Gyömörő in Ungarn Oedenburger-District 1853

Gróf Eszterházi Miklós örököseinek tagosítandó birtoka. Gyömörő helység határának tagosítási terve. 1859 Készítő: Szakonyi Ignác

Forrás: Hungaricana

Kataszter XIX

Forrás: Arcanum.com

Értéktérkép, épületek

Forrás: saját térkép

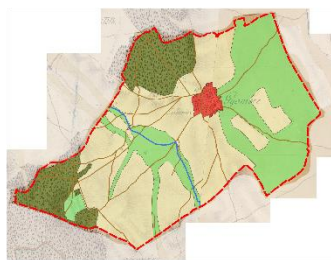
Értéktérkép, pontszerű elemek

Forrás: saját térkép

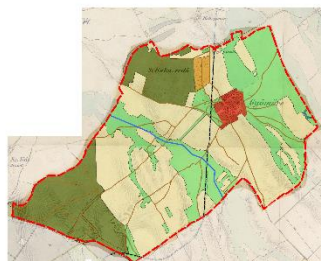

Értéktérkép, Ilonkapusza

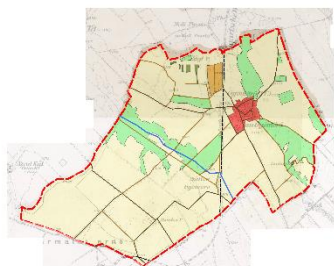
Forrás: saját térkép

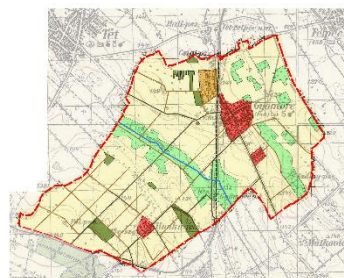
Első katonai térkép 1782-85

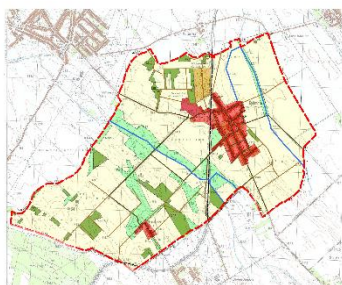
Második katonai térkép 1819-69

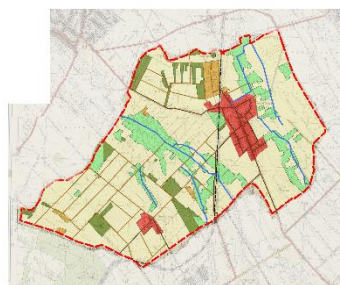
Harmadik katonai térkép 1869-87

Negyedik katonai térkép 1941

Térkép 1950-60

Topográfiai térkép 1984-94

Google térkép 2023

- Jelmagyarázat
- Közig. határ
 - Szántó
 - Gyep, Rét
 - Erdő
 - Szőlő
 - Település
 - Ipar
 - Vasút
 - Földút
 - Burkolt út
 - Folyó

NYILATKOZATOK

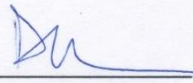
NYILATKOZAT

Fogarasi Dóra (név) (hallgató Neptun azonosítója: EE55GI) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a diplomadolgozatot¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A diplomadolgozatot a záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem³

Kelt: 2024 év 10 hó 22 nap

belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

³ A megfelelő aláhúzendő.

NYILATKOZAT

a diplomadolgozat¹ nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Fogarasi Dóra
A Hallgató Neptun kódja: EE55GI
A dolgozat címe: Gyömöre településközpont szabadtérépítészeti fejlesztése
A megjelenés éve: 2024
A konzulens intézetének neve: Településtervezési és Díszkertészeti Intézet
A konzulens tanszékének a neve: Kert- és Szabadtértervezési Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott diplomadolgozat² egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlant állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem MATER Hallgatói Dolgozatok repozitóriumába. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után

nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem MATER Hallgatói Dolgozatok repozitóriumában.

Kelt: 2024 év 10. hó 22. nap

Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

ANNOTÁCIÓ

Diplomamunkám Gyömöre község környezetének és zöldfelülethálózatának vizsgálatáról, elemzéséről és javaslatairól szól. Meghatároztam a település központját, melyre többek között beavatkozási pontok kijelölésével arculati javaslatokat tettem és koncepciótervet készítettem a lehatárolt területre. A két nagy kiterjedésű önkormányzati területek közül az egyikre készítettem részletesebb koncepciótervet.

Tanulmányaim során még nem találkoztam a falu léptékével, általában városi- vagy magánkert léptékben tervezünk. Ezért is volt számomra izgalmas ez a feladat, hiszen rengeteget új szempontot kellett figyelembe vennem. Elsősorban az elsődleges használóknak, a falu lakosságának terveztem, azonban a település várható fejlődése következtében megnövekszik majd az ide látogatók száma. Tehát úgy építettem fel a koncepciót és olyan programokat is javasoltam, melyek nemcsak az itt élőknek, hanem akár a nagyvárosokból érkezőknek is érdekes lehet.

Célom a település fejlesztése, a környezetbe illő, természetközeli anyagok és növények használatával, melyek mellett a fenntartóbarát és az ökológiai szemlélet is megjelenik.

	latin név	magyar név	magasság (m)	korona átmérő (m)	törzssátmérő (cm)	fa állapota	korona formája	fenntartási javaslat
1.	Juglans regia	Közönséges dió	5	4	140	jó	3	-
2.	Juglans regia	Közönséges dió	5	4	104	ferde növekedés	3	-
3.	Juglans regia	Közönséges dió	5	9	98	ferde növekedés	3	-
4.	Juglans regia	Közönséges dió	6	9	150	jó	3	-
5.	Juglans regia	Közönséges dió	4	4	130	nagyon rossz	1	kivágás és pótlás
6.	Juglans regia	Közönséges dió	6	6	140	rossz	2	kivágás és pótlás
7.	Juglans regia	Közönséges dió	5	3	44	jó	3	-
8.	Juglans regia	Közönséges dió	5	3	44	benőtte a borostyán	1	kivágás és pótlás
9.	Juglans regia	Közönséges dió	5	3	44	benőtte a borostyán	2	borostyán eltávolítása
10.	Juglans regia	Közönséges dió	6	6	140	benőtte a borostyán	2	borostyán eltávolítása
11.	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	6	10	140	ferde növekedés	3	-
12.	Juglans regia	Közönséges dió	6	10	330	benőtte a borostyán	2	borostyán eltávolítása
13.	Juglans regia	Közönséges dió	6	10	130	jó	3	-
14.	Juglans regia	Közönséges dió	5	5	150	nagyon rossz	1	kivágás, sarjak eltávolítása és pótlás
15.	Juglans regia	Közönséges dió	5	3	130	rossz	2	kivágás, sarjak eltávolítása és pótlás
16.	Fraxinus excelsior 'Altena'	Magas kőrís	4	3	40	jó	3	-
17.	Fraxinus excelsior 'Altena'	Magas kőrís	4	3	40	jó	3	-
18.	Fraxinus excelsior 'Altena'	Magas kőrís	4	3	40	jó	3	-
19.	Fraxinus excelsior 'Altena'	Magas kőrís	4	3	40	jó	3	-
20.	Thuja occidentalis	Nyugati tuja	5	4	110	gyökerek a talajfelszínen	2	kivágás és pótlás
21.	Tilia cordata	Kislevelű hárs	5	5	160	odvas előregedett	2	Favizsgáló szakemberrel kivizsgáltatni, ha életveszélyes akkor kivágni és pótolni
22.	Tilia cordata	Kislevelű hárs	5	6	150	sebek	2	Favizsgáló szakemberrel kivizsgáltatni
23.	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	4	2	20	jó	3	kivágás és pótlás
24.	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	7	6	120	ferde növekedés	2	-

Gyömöre településközpont szabadtérépítészeti fejlesztése

MATE | Tájépítész és kertművész MA | Kertművészeti és Kertépítészeti Intézet | Tájépítészeti és Településtervezési Kar | Fogarasi Dóra | EE55GI

Programterv

Diplomamunkámban a település és környezetének átfogó elemzése, majd az értékek és problémák megfigyelése, azok tanulmányok koncepcióba illesztése után, három lépésben szeretnék javaslatokat tenni. A legfontosabb művelési beavatkozásokkal kezdve egészen a legkisebb pontoszerű részletekig, melyek megvalósulása nagyban elősegítene a fás fejlődést, hiszen vonzóbb és használhatóbbá tennék azt, mind a jelenlegi, és jövőbeli lakosok, mind pedig a turisták számára.

Fasor javaslat

Az előző, vizsgálatok című fejezetben, azon belül a zöldfelületek elemzés sorozatában átfogóan elemeztem a település zöldfelületi helyzetét, melynek egyik legfontosabb következménye a fasor hiánya. Ahogy a vizsgálati sorozat már említettem, a közművek sajnos az utak menti zöldfelületeken helyezkednek el, illetve ereszleg a fűvel lefedett, amelyek nagyban megakadályozták a fasor kialakítását.

Rövidtávú javaslatom a település fő utján fasor telepítése a közművek védővonalának és a levegőztető által meghatározott maximális fa magasság figyelembevételével, illetve az általános választott egyedek alkalmazásával. Hosszútávú javaslatom a közművek utak alá rendezése és a levegőztető magasságát annak érdekében, hogy minél magasabb, terjedélyesebb egyedek pedig strapabíróbb és hosszabb életű egyedeket lehessen ültetni természetesen azokban az utcaokban, ahol van erre megfelelő tér.

Forrás: saját térkép

Ez a lépés nem magyarázhatja a település utcáinak növényvilágának színterét, melyben jól látható, hogy vannak olyan utak és utca szakaszok, ahol nem nőnek a fák, hanem a cserjék is hiányoznak. Fasor pedig jelenleg nem található a településen, vagy annak környezetében.

Beavatkozási pontok

Forrás: saját térkép

A vizsgálati sorozatban már többször említettem a település jelenlegi állapotára vonatkozó megfigyeléseket. Az azóta történt események jelenleg az általános vizsgálati sorozat utolsó részét, a beavatkozási pontok kijelölését képezi. További nem javaslom a címet, mert az a beavatkozási pontok kijelölését képezi, mert az azóta történt események jelenleg az általános vizsgálati sorozat utolsó részét, a beavatkozási pontok kijelölését képezi.

Jellemző fotók a beavatkozási pontok jellegéről:

Forrás: saját képek

Javaslatok:

Forrás: saját képek

MATE | Tájépítész és kertművész MA | Kertművészeti és Kertépítészeti Intézet | Tájépítészeti és Településtervezési Kar | Fogarasi Dóra | EE55GI

Fuente: según Servicio

A piros színt nem véletlenül választottam, egy meleg, élénk szín, mely magillanás kényszeríti a figyelemjelzőkre hűtést, melyek tervezői szempontok is egyben. Emellett komplementer a sárgának (gy nem élnék), hanem kiemeli egymást. A hűsítő, berendezési tárgyak tekintetében vizuálisan, már színekkel alkalmasítom, a barna és a szürké árnyalatokban, melyek jó kiegyensúlyozást színel a nagyon karakteres sárga és piros színekkel.

Célom a figyelemfelkeltés és az iszony kibontakoztatása, de mindenképp el kell fogadtatni, hogy a parkban és egyáltalán itt, olyan módon, hogy minden európaiorspóthoz van egy olyan ország, amin egy hangzó és a gombok segítségével lehet beállítani egymással és magyarral kábelben. A beállítás kivételével a másik európaiorspóthoz szerelt kapcsoltatással, majd a kábelvezetés csopont segítségével csatlakoztatva a kábelvezetés, így a csatlakoztatás csatlakoztatás. Ezután tessék, ahogy egy kábelvezetés csatlakoztatás, lehet beállítani egymással.

Az országok jelentősége lehet átmeneti jellegű, de először egy egyszerű kísérlet jellegű kialakítása ajánlott a használat vizsgálatával.	Kommunikációs Forrás: saját készítésű
---	--

Komputeryczne
 Rozwiązania

A filál területen, általában jékműt meg fűtőköt, a 40-as emelkedő, mögötte jékműt és egy street workout pálya. Az emelkedőt minden év márciusában megkoszorúzzák az övedés-kötelek szertellege és tannak, illetve a lakosság egy része. A jékműt egy székely van, előzetesen felhívással a gresztok, mivel az övedés és kötelek ültetőidővel csak kettőzet napokon lehet használni (50-2, 50-2). A street workout pályáról az edzők nem

A filál területen, általában jékműt meg fűtőköt, a 40-as emelkedő, mögötte jékműt és egy street workout pálya. Az emelkedőt minden év márciusában megkoszorúzzák az övedés-kötelek szertellege és tannak, illetve a lakosság egy része. A jékműt egy székely van, előzetesen felhívással a gresztok, mivel az övedés és kötelek ültetőidővel csak kettőzet napokon lehet használni (50-2, 50-2). A street workout pályáról az edzők nem

maximálisan öt, annak ellenére sem, hogy pár évvel ezelőn a kishatárú szombati 18-25 évesek közötti körében volt kialakítva, mely az egészsegről és az új közösségi ház szervezéséig kapcsolódhat megvalósul (Szék. János). A bevezetővel tárgykörü megegyező egy alapvetően lámpából, szennyezésből és egy padból áll, melyek alapozza, mindezt egy szennyezésből. Először a pad felállítását, mert külön az alapozás, így az alapozás nem feltétlenül a bevezetővel megegyező.

A névelőiskolák és az azóta névelőrebelli áll, néhány dno (juglans regia és akacia (betonsz)
pseudotsugai) egyedülállóan nőnek. Sajnos nagyon kevés egyed van is elhelyezve, a többi fel
különböztető sebek, károsítás, (vesszők) lemondásuk miatt.

Friedrich like a Martinis, also sold

Friedrich über e. Kalkstein aus d. G.

Am 1. April 2010: Zerstörung des Feldes

Are there a *Waldgeist* who follow?

From the capital history

1848-49-én szabadságharc tört ki belőljük
amelyet állítólag legyőzték.

Visit a museum:

Street workload ratios

idén név	magyar név	magyaros (kg)	körös átlag (kg)	átlagolt (cm)	fa típusa	körös formája	személyes/javaslat
1. Jágensz magja	Köbös magok db	5	4	140	gő	3	
2. Jágensz magja	Köbös magok db	5	4	104	terjedő növekedés	3	
3. Jágensz magja	Köbös magok db	5	9	98	terjedő növekedés	3	
4. Jágensz magja	Köbös magok db	6	9	130	gő	3	
5. Jágensz magja	Köbös magok db	4	4	110	magyaros rózsa	3	szőlés és pótlás
6. Jágensz magja	Köbös magok db	6	6	100	rozs	2	szőlés és pótlás
7. Jágensz magja	Köbös magok db	5	3	44	gő	3	
8. Jágensz magja	Köbös magok db	5	3	44	benyitva a borostyán	1	szőlés és pótlás
9. Jágensz magja	Köbös magok db	5	3	44	benyitva a borostyán	2	borostyán elválasztása
10. Jágensz magja	Köbös magok db	6	6	140	benyitva a borostyán	3	borostyán elválasztása
11. Rózsa pusztaföldi	szőlő szőlő	6	10	140	terjedő növekedés	3	
12. Jágensz magja	Köbös magok db	6	10	130	benyitva a borostyán	2	borostyán elválasztása
13. Jágensz magja	Köbös magok db	6	10	130	gő	3	
14. Jágensz magja	Köbös magok db	5	5	130	magyaros rózsa	1	szőlés, szőlő elválasztása és pótlás
15. Jágensz magja	Köbös magok db	5	5	130	rozs	2	szőlés, szőlő elválasztása és pótlás
16. Práncsok szőlője / Rózsa	Magyar szőlő	4	3	40	gő	3	
17. Práncsok szőlője / Rózsa	Magyar szőlő	4	2	40	gő	3	
18. Práncsok szőlője / Rózsa	Magyar szőlő	4	2	40	gő	3	
19. Práncsok szőlője / Rózsa	Magyar szőlő	4	3	40	gő	3	
20. Rózsa szőlője	Magyar szőlő	5	4	110	gőterjedő a terjedő növekedés	2	szőlés és pótlás
21. Tíz szőlő	Köbös szőlő	5	5	140	szőlő elválasztása	2	szőlés és pótlás
22. Tíz szőlő	Köbös szőlő	5	6	130	szőlő	2	szőlés és pótlás
23. Rózsa pusztaföldi	szőlő szőlő	4	2	20	szőlő	3	szőlés és pótlás

Lombkérésed értékelése:	1 nagyon rossz állapotban van	2 kicsit olyan jó állapotban	3 jó állapot	Forma: színtűz
-------------------------	-------------------------------	------------------------------	--------------	----------------

At átlában lehatárolt nevezzük területet a település „környezetében” található. Mivel itt a térszámítás az időszakszámok, átvétel, befecskedés, telepítések, kihalások, építések, esetleg elmozdítások a település azon szorított jellemeinek, melyek az egy meghatározott idegen alakulnak. Az azo terület meglehetősen nagy, de a terület, amely a terület határaitól kifelé terjed, a terület, amely az időszakszámok, átvétel, befecskedés, telepítések, kihalások, építések, esetleg elmozdítások a település azon szorított jellemeinek, melyek az egy meghatározott idegen alakulnak. Az azo terület meglehetősen nagy, de a terület, amely a terület határaitól kifelé terjed, a terület, amely az időszakszámok, átvétel, befecskedés, telepítések, kihalások, építések, esetleg elmozdítások a település azon szorított jellemeinek, melyek az egy meghatározott idegen alakulnak.

Florida: Walt Disney

A tervezés egyik első és legfontosabb lépése az értékek meghatározása és a tervezési területen belül az értékek egyértelmű felismerése. A tervezési területet belül és a környékét kiegészítve találhatók értékek melyek értékei alapján az önkormányzat feladataitól függően, ideértve, transzponálva, 1944-49-es szabványához képest különbözően osztályozhatók értékeknek, kategóriákba. Ezen képek fontosságát tekintve két grafikus forgatást készíthetünk: kapcsolótér, melynek közeli a Friedrich királyi főúter és a tervezési terület, mely előre agyalással, az Ács király pedig a nagy tervezési terület. A második meghatározásnak, a terek kidolgozását és a kapcsolótér, összehatározás meghatározásait az értékek alapján megadhatjuk a közfoglalkozásnak.

Fourie sajet tihap.

[illegible]

Gyömöre településközpont szabadterépítészeti fejlesztése

MATE | Tájépítész és kertművész MA | Kertművészeti és Kertépítészeti Intézet | Tájépítészeti és Településtervezési Kar | Fogarasi Dóra | EE55GI

Funkciósema

Funkció sejt térkép

A tervezett funkciókat a már meglévő funkciók és azok jelenlegi helyét figyelembe véve alakítottuk ki és beosztottuk kisebb elemekkel területi megjelöléssel. A két oldalról történő megközelítés megkönnyíti a közlekedést, a járművek könnyen eljutnak a helyre, a főút területét pedig ideális hely egy játszótérnek, mivel közel van az óvoda-helyhez, illetve a település minden pontjáról jól megközelíthető és nagyjából a település közepén helyezkedik el.

A nagy zöld terület, mint funkciósejt, szintén van a közlekedési rendszerrel, valamint a közlekedési rendszerrel. A járművek könnyen eljutnak a helyre, a főút területét pedig ideális hely egy játszótérnek, mivel közel van az óvoda-helyhez, illetve a település minden pontjáról jól megközelíthető és nagyjából a település közepén helyezkedik el.

Zónatérkép

Funkció sejt térkép

Arra törekedtem, hogy a szilárd burkolatos utakat, terület az épületek közelében tartassam és csak ott jelenjenek meg, ahol szükség van rájuk, a természeti területet pedig szilárd burkolatos vagy gyepterület övezetével határoltam ki. A természeti területet a gondolat, ami a szilárd utakkal szilárdított területet is körbeveszi, inkább domborzati viszonyok alkalmazásával, ezért a területet pedig meglehetősen kevésbé szilárdított területet, ahol a burkolatos utakat csak ott jelenjenek meg, ahol szükség van rájuk, a természeti területet pedig szilárd burkolatos vagy gyepterület övezetével határoltam ki.

Tematika

Szeretném volna egy tematikát kialakítani a tervezéshez, mely összefoglalja és egyben segíti a tervezés folyamatát. Vigyél kétféleképpen: egy a tervezési folyamat, amit a főút egyik oldali házainak, a tervezési folyamat. Vigyél kétféleképpen: egy a tervezési folyamat, amit a főút egyik oldali házainak, a tervezési folyamat.

Logó

A logó tervezésénél két fő szempontot tartottam szem előtt, elsősorban kapcsolódjon a településhez valamilyen formában, illetve a program és a park gondolatát is jelenítsen meg benne. A zene tematikát választottam, mert az órák, hogy magán a Gyömöre településen az emberek felismerik hangjait, formájait, így kapcsolódva a feladathoz. A felismerés hangjait, formájait, így kapcsolódva a feladathoz. A felismerés hangjait, formájait, így kapcsolódva a feladathoz.

Funkció sejt térkép

Tervezési terület, koncepcióterv 1:500

Funkció sejt térkép

Jelmagyarázat

- Aszfalt burkolat
- Térföld burkolat
- Kavics burkolat
- Gyep
- Vadcsirgés gyep
- Alacsony-közepesmagas cserjék
- Magas cserjék
- Évelők
- Tervezett lombos fák
- Tervezett tűlevelű fák
- Meglévő fák
- Gyalogútjelölő

Tervezett közösségi ház elhelyezése

Funkció sejt térkép

Funkció sejt térkép

Funkció sejt térkép

Funkció sejt térkép

A tervezés során végig fontos szempont volt a fák hangulatának megteremtése, az erdők meglévő és a kiegészítő fák elhelyezése mellett és a főút egyik oldalán. Már a tervezési folyamatban, hogy az erdők, az ökológiai szempontok az erdők területén egy természeti terület, természet park megteremtése. Arra törekedtem, hogy a szilárd burkolatos utakat, terület az épületek közelében tartassam és csak ott jelenjenek meg, ahol szükség van rájuk, a természeti területet pedig szilárd burkolatos vagy gyepterület övezetével határoltam ki.

Funkció sejt térkép

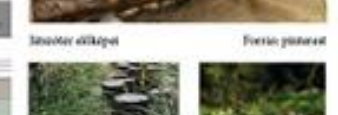
Funkció sejt térkép

Funkció sejt térkép

Funkció sejt térkép

Funkció sejt térkép

Funkció sejt térkép

Funkció sejt térkép

Funkció sejt térkép

Funkció sejt térkép

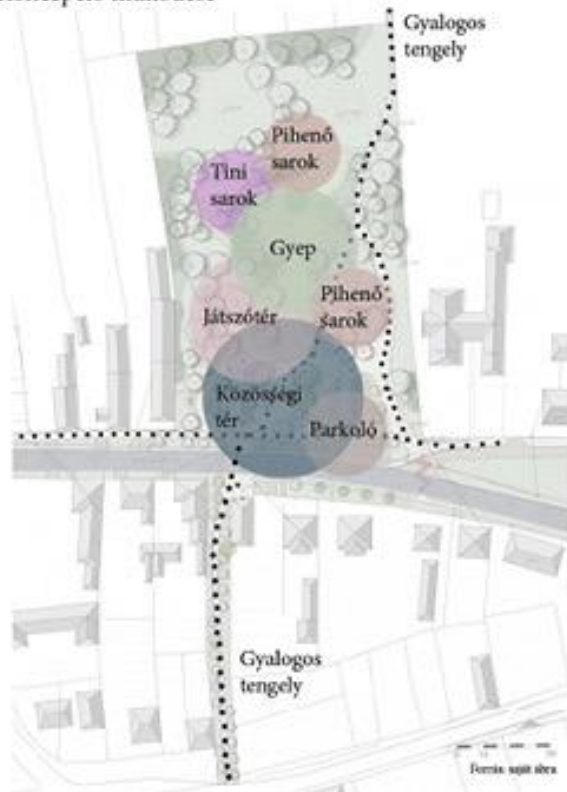

Funkció sejt térkép

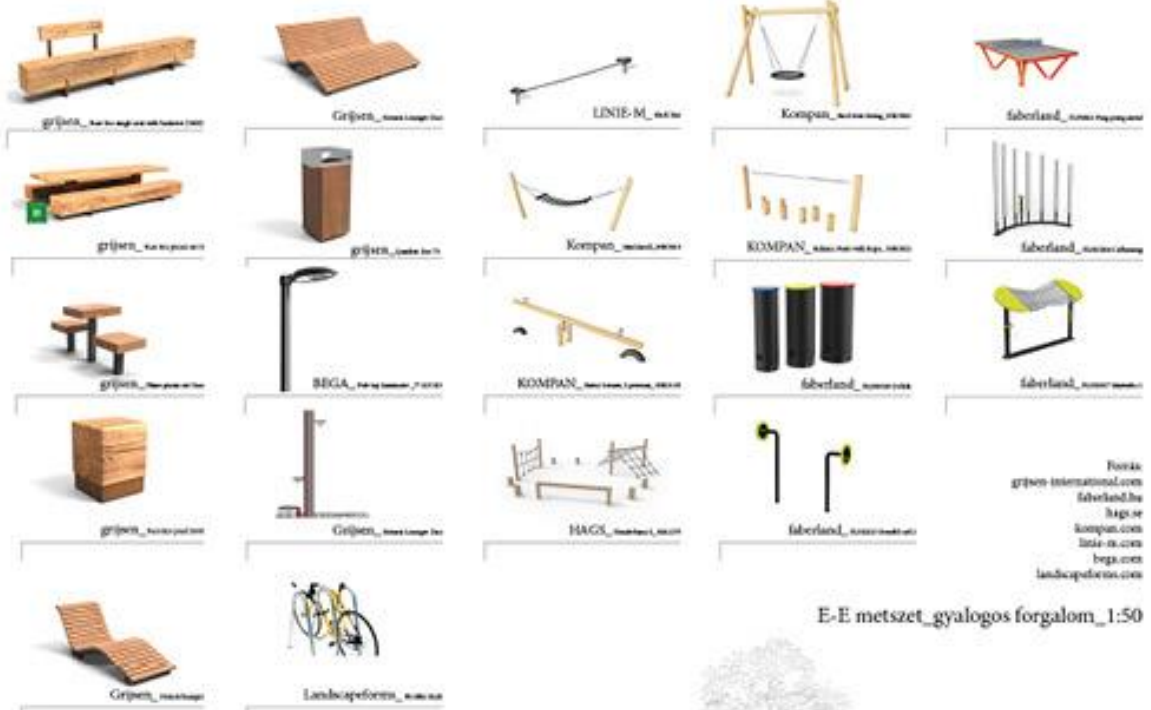
Gyömöre településközpont szabadtérépítészeti fejlesztése

MATE |Tájépítész és kertművész MA | Kertművészeti és Kertépítészeti Intézet | Tájépítészeti és Településtervezési Kar | Fogarasi Dóra | EE55GI

Koncepció működése

Tervezett objektumok

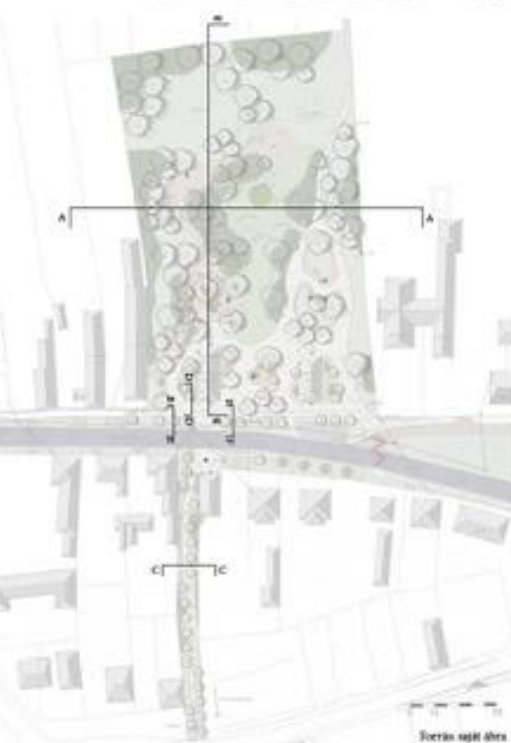
E-E metszet_gyalogos forgalom_1:50

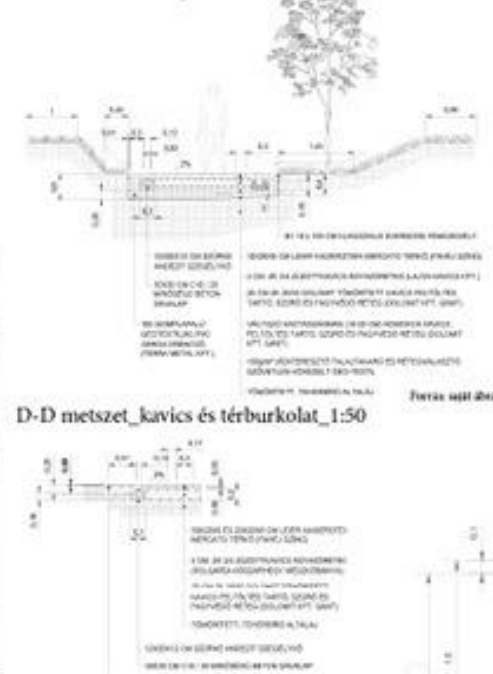
A-A metszet

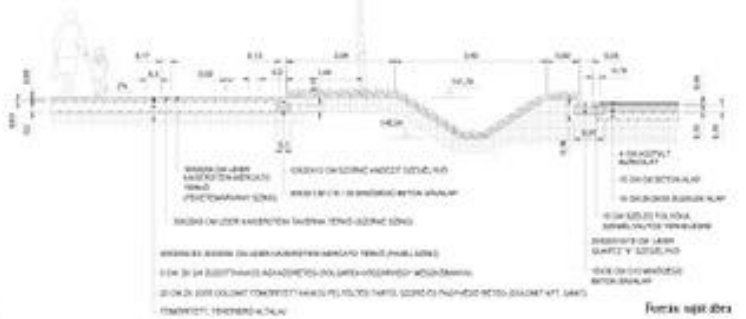
B-B metszet

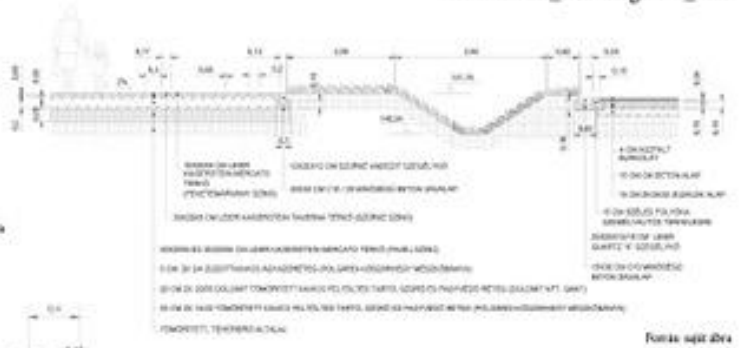
C-C metszet_sétány_1:50

D-D metszet_kavics és térburkolat_1:50

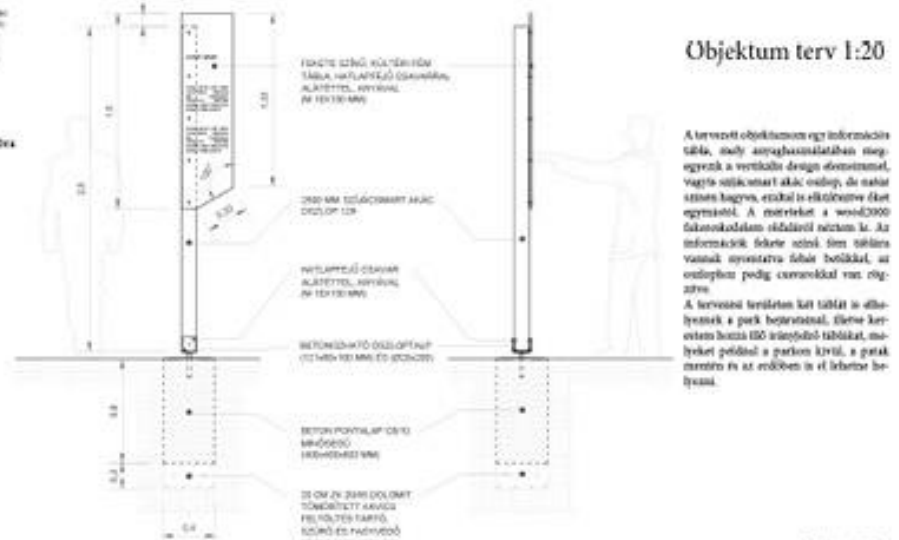

F-F metszet_automobil forgalom_1:50

Forrás saját ábrák

Objektum terv 1:20

Forrás saját ábrák

KONCEPCIÓ MŰKÖDÉSE_TERVEZETT BŰTOROK_METSZETEK

MATE | Tájépítész és kertművész MA | Kertművészeti és Kertépítészeti Intézet | Tájépítészeti és Településtervezési Kar | Fogarasi Dóra | EE55GI

Architectural site plan of the 'Kisbarnák' housing complex. The plan shows two main residential blocks, 'Kisbarnák 100' and 'Kisbarnák 2000', with various apartment units and common areas. It includes landscaping with trees and green spaces, a parking area, and a playground. The site is bounded by 'Károlyi Ferenc utca' to the south. The plan is detailed with elevations, dimensions, and material specifications.

Jelmagyarázat

- Aerfolt burkolat
- Törkö burkolat
- Törkö burkolat
- Kavics burkolat
- Faszerkezt burkolat
- Évelék
- Vadrágos gye
- Gye
- Alacsony kőnép
- Magas cserjék
- Tervezett lombos fák
- Mégjövő fák
- Gyalogútkelőhelyek

[illegible][illegible]

Chemical editor

Viburnum davidii

Digitized by Google

[illegible]

Terima kasih

<i>Achillea clypeolata</i> 'Little Moonshine'	<i>Achillea clypeolata</i> 'Moonshine'	<i>Achillea millefolium</i> 'Dark Lilac Beauty'
<i>Anser damosa</i> 'Marjorie'	<i>Calamintha nepeta</i> 'Blue Cloud'	<i>Echinacea purpurea</i>
<i>Gaura lindheimeri</i> 'Whirling Butterflies'	<i>Geranium sanguineum</i> 'Album'	<i>Hebe x exoniensis</i>
<i>Nepeta x faassenii</i> 'Six Riffs'	<i>Salvia nemorosa</i> 'Caradonna'	<i>Salvia officinalis</i>

Nepeta

Señala el

offensive

Further studies are

Health, Safety, and Environmental Issues

Fik	Magaság	dcm1	Tervezett db	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Quercus robur	30-40 m		1												
Amelanchier lamarckii	6-8 m		1												
		összesen	2												
Viburnum dentat	1-1,5 m		13												
		összesen	16												
Achillea clypeolata 'Little Monarch'	70	9	62												
Achillea clypeolata 'Mistralia'	70	6	21												
Achillea millefolium 'Dark Blue Beauty'	70	7	52												
ASTER autumnus 'Marjorie'	40	7	35												
CALAMINTHA nepeta 'Blue Cloud'	15-40	7	22												
Echinacea pallida	70	5	6												
Delos perpusus	100-120	7	34												
Gaura lindheimeri 'Whirling butterfly'	50-100	5	16												
GERANIUM sanguineum 'Alberi'	30	9	79												
Helleborus nigra	15-30	7	68												
Nepeta x faassenii 'Six Hills Giant'	60	5	25												
Salvia nemorosa 'Caradonna'	40-50	7	18												
Salvia officinalis	10-60	5	15												
		összesen	418												
Persea nana	10-100	9	13												
Hedychium amplexicaule	40-50	9	25												
		összesen	38												
Allium 'Millennium'	40	15	28												
		összesen	28												
Eranthis corymbosus	10-100	1	10												
Narcissus 'Mount Hood'	40	4	80												
Narcissus 'Tahiti'	40	5	80												
Tulipa 'West Point'	50	8	80												
		összesen	238												

Nap

Éjszaka

Vízáztartás

Mésztalajigény

Mésztalajigény

Lopak talajigény

Ártéri, jó illatú

Értékálló

Értékálló

For the last volume